

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200853

UNIVERSAL
LIBRARY

ಹ ಕ್ಕಿ ಹಾ ಡು

ರಾ ಘಾ ವ

ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪ್ರಕಟನ ಮಂದಿರ

ಕೋಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

೧೯೪೪

ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದವರು :
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಚ್ಚು ಕೂಟ
ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೨ ರಲ್ಲಿ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ

All Rights Reserved by the Author
ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳೂ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಿಗೆ ಸೇರಿವೆ

ಬೆಲೆ:
ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿ: ರೂ. ೧-೦-೦
ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿ: ರೂ. ೧-೪-೦

ನನ್ನ
ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳು
ಕಾವ್ಯ ಗುರುಗಳು
ಶ್ರೀ
ಅವರ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಭಕ್ತಿಯ ಕಾಣಿಕೆ

ಬಿನ್ನಹ

ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ. ೧೯೨೯ ರಿಂದ ಮೊದಲು ಗೊಂಡು ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಸಿಗೊಂಡು ಗೀತೆ ವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿದ ನನ್ನ ಎದೆವಕ್ಕೆಯ ಉಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಹೃದಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ: ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೇಕೆ, ನಿವರಣೆಯೇಕೆ? ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಟ ಉಲಿ - ಇಂಚರವೊ ಅಪಸ್ವರವೊ, ಆತ್ಮಪಕ್ಷಿಯ ಜೀವವಾಣಿಯಾದ್ದ ರಿಂದ - ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟೀತೆಂಬ ಭರವಸೆಯ ಬೆಳಕಿನ ಕಿರಣದ ಹೊಳೆದು ಒಂದೆ ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಸಾಹಸಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಡ ಕಲಿಸಿದ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಣಿದು ಮುಂದು ವರಿಯುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ: ಕವಿತಾರಚನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ, 'ಶ್ರೀ' ಯವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳಿಂದ; ಸಂತತ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಶ್ರೀ. ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ. ಯವರಿಂದ; ಇವರುಗಳು ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಗುರುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಕೃತಿ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲೊಪ್ಪಿದುದು 'ಶ್ರೀ' ಯವರ ಔದಾರ್ಯ, ಶಿಷ್ಯವಾತ್ಸಲ್ಯ; ಕವನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕರಡಚ್ಚು ತಿದ್ದುವವರೆಗೆ ನೆರವಾಗಿ ಬೆಂಬಲವಾಗಿರುವುದು ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀ ಯವರ ಅಭಿಮಾನ, ಭ್ರಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯ. ನನ್ನನ್ನು ಹರಸಿರುವ ಈ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರಿಗೂ ನನ್ನ ತುಂಬು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೊ ನಾನರಿಯೆ: ಅದು ಮಾತಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲೆ.

ಸಂಕಲನದ ವಿಚಾರ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು: ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭಾವಗೀತಿಗಳು ಕಳೆದ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಬೆಳಸು. ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯೆ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ

ಕೇವಲ ಆರಂಭದಶೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಇಲ್ಲವೆ ಒಪ್ಪಿತವಾಗದ ಹಲಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಪ್ರಣಯ ಗೀತಗಳನ್ನು ಕಥನ ಕವನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಎರಡು ಸಂಕಲನಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲುಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಟ್ಟಿರುವವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಕವನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವಿಷಯ, ಭಾವ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಅನುಗುಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವಿಗಳ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಹಲವಾರು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಕವನಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿನವಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಭಾವಸಾಮ್ಯವಿರಬಹುದಾದ್ದು ಅಸಂಭವವೇನಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ, ನನ್ನ ಕವನಗಳು ಒಂದೆರಡು ಸತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಅನುಕೃತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಕವನಗಳ ರಚನಾ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನುದ್ವಿಷ್ಟವಾದ ಭಾವಸಾಮ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೂ ವಿಷಾದಪಡಲಾರರು; ಕೃತಿಚೌರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ. ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ 'ಗೋಳು' ಎಂಬ ಕವನ Denis Mearthy ಎಂಬವರ 'Lament' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನದ, 'ಅಪವಾದ' ಎಂಬುದು ಅನಾಮಕ ಕವಿಯೊಬ್ಬನ (Anonymous) 'Slander' ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನದ ಭಾವಾನುವಾದಗಳು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. 'ನನ್ನಮನೆ', 'ಬಾ ಬಾ ಚಂದಿರ', 'ತಿರುಕಿಯ ಮೊರೆ' ಎಂಬೀ ಕೃತಿಗಳು ನಾನು ಬರೆದ ನಾಟಕವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಡುಗಳು; ಅಥವಾ ಹಾಗೆಂದು ಬರೆದವು. ಈ ಒಟ್ಟು ಸಂಕಲನದ ಅಣಿಪಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೀ. ನಂ. ಶ್ರೀಯವರು ನನಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವವರಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿನ ಅನೌಚಿತ್ಯ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ಹೊಣೆ.

ಗಮಕಿಗಳೂ ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಮಾಡುವವರೂ ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಭಾವ ಗೀತಗಳನ್ನು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ವಾಚನಮಾಡಿ ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ

ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ಹೊಸ ಧಾಟಿಯ ಕವನಗಳನ್ನು ರಾಗ ಲಯ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರ ಮತ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಹಾಡಲಾಗದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಹಾಡಿಕೆಗೆ ಒದಗಿ ಬರುವಂಥವನ್ನು ಸಂಗೀತಜ್ಞರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದು. ಹಾಡಲಿಷ್ಟಪಡುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವಂತೆ ಕವನಗಳಿಗೆ ಸ್ವರ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆದಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನು ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಸಹಿತ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ವೈಣಿಕ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ. ಮೈಸೂರು ಎಲ್. ರಾಜಾರಾಯರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಹಾಡಿಕೆಗೆ ಒದಗಿಬರುವಂಥ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಆಯ್ದು, ಅವಕ್ಕೆ ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ನಾನು ಮರೆಯಲಾಗದಂಥ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಲದು.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು, 'ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ', 'ಜಯಕರ್ಣಾಟಕ', 'ಜೀವನ', 'ಕಥಾಂಜಲಿ', 'ಪ್ರಜಾಮತ', 'ಪ್ರಬೋಧಕ', 'ಬೆಳಕು', 'ವಿಚಾರವಾಹಿನಿ', 'ವಿಶ್ವವಾಣಿ', 'ವಿಶ್ವಭಾರತಿ', ಮೈಸೂರು 'ಯೂನಿಯನ್' ಪತ್ರಿಕೆ, 'ಕನ್ನಡ ನುಡಿ', 'ರಂಗಭೂಮಿ'—ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಉಪಕಾರ ದೊಡ್ಡದು.

ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಶೋಧನ ಪ್ರಕಟನ ಮಂದಿರದ ಒಡೆಯರು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಎಂದಿನಂತೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಚ್ಚುಕೂಟಕ್ಕೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ.

ತಾರಣ ಸಂ|| ವೈಶಾಖ ಶು|| ೩
(೨೫-೪-೧೯೪೪)
ಬೆಂಗಳೂರು

ರಾಘವ

The Poet is a Nightingale who sits in the
dark and sings to cheer its own solitude.

— *Shelley*

ಕವನ ಸೂಚಿ

೧. ನಾನೊಂದು ಕಿರುಸೊಡರು	೧
೨. ನನ್ನ ಮನೆ	೨
೩. ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ	೩
೪. ವೀಣಾವಾಣಿ	೪
೫. ಶಾರದಾನಿಲಯ	೫
೬. ತಳಿರು	೬
೭. ಪಟವಾಡುತ್ತಿದೆ ನೋಡಲ್ಲಿ	೭
೮. ಸ್ವರ್ಣದ್ವೀಪ	೧೦
೯. ಬಾಳು ಕುಲುಮೆ	೧೨
೧೦. ಚಿಟ್ಟೆ	೧೩
೧೧. ದಾಳಿಂಬೆ ಹೂ	೧೬
೧೨. ತುಂಬಿ	೧೮
೧೩. ಹೆಸರೆಯದೊಂದು ಹಕ್ಕಿಗೆ	೧೯
೧೪. ನೆರೆಯ ಮನೆಯಂಗಳದ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕುಸುಮ	೨೧
೧೫. ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯ ಸಮೀರಣ	೨೨
೧೬. ಜಗಳ	೨೩
೧೭. ಕಂಠ - ಚೆಲುವು	೨೬
೧೮. ಕಾಣದ ಕೋಗಿಲೆಗೆ	೨೭
೧೯. ಮದಿದ ಚಿಟ್ಟೆಯೊಂದನ್ನು ಕುರಿತು	೨೯
೨೦. ಕೂಗು ಕೂಗು ಕೋಗಿಲೆ	೩೦
೨೧. ಮಳೆ ಮುಗಿದಿದೆ	೩೨
೨೨. ಹೂಬಿಸಿಲು	೩೫
೨೩. ಸೊಗಸಿನ ಸಂಜೆ	೩೬
೨೪. ಬಾ ಬಾ ಚಂದಿರ	೩೭
೨೫. ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರ - ಬಿದಿಗೆ ತಾರೆ	೩೮
೨೬. ಚೌತಿಯ ಚಂದ್ರ	೩೯
೨೭. ಸುಧೆ ಸುರಿಯುವ ತಿಂಗಳ ಕಳೆ	೪೦
೨೮. ಕರ್ತಿಕೋತ್ಸವ	೪೧
೨೯. ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು	೪೩

೩೦. ಚಣವೆ ಸಾಕು ಚೆಲುವಿನ ನೋಟ	೪೪
೩೧. ಕಿರುತಾರೆ	೪೫
೩೨. ಹಲಸೂರಿನ ಕೆರೆ	೪೬
೩೩. ಬೆಟ್ಟದ ಬಸವ	೪೮
೩೪. ಅಂದಿನ ಪಾಠ	೫೦
೩೫. ಹರಟೆಯ ಹೊಡೆಯಲು ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲ	೫೨
೩೬. ಕಳೆದ ಬಾಲ್ಯ	೫೫
೩೭. ಗೋಳು	೫೭
೩೮. ಒಳದನಿ	೬೦
೩೯. ಬೀದಿಯೊಳಗಲೆಯುತಿಹಳಾರಿನಳು ?	೬೧
೪೦. ತಿರುಕಿಯ ನೋರೆ	೬೩
೪೧. ಅಪವಾದ	೬೪
೪೨. ಕನಳ ತಾಯಿ	೬೫
೪೩. ಎಚ್ಚರಿಕೆ	೬೭
೪೪. ಬಡವನ ಕೊಡಲಿ	೭೦
೪೫. ತಾರೆಗಳ ಮರುಮಾತು	..	.	೭೩
೪೬. ತಣವು - ನಲಿವು - ಗೆಲವು	೭೫
೪೭. ನಿನ್ನ ರಿಯುವ ತೆರನ ತೋರು	೭೬
೪೮. ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬುವೆ ಸಾಕೆನೆಗೆ	೭೭
೪೯. ಬೇಡಿಕೆ	೭೮

ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡು

ನಾನೊಂದು ಕಿರುಸೊಡರು

ಎಲೆ ದೇವ, ನಾನೊಂದು ಕಿರುಸೊಡರು ಮಾತ್ರ ;
ಕುಡಿದೀಪವೊಂದೊಳಗೆ ಉರಿಯುತ್ತಿಹುದು ;
ಮೆಲುಮೆಲನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ, ತೇಜವಿಲ್ಲವೊ ಏನೊ,
ಮಿಣುಕಾಡುತ್ತಿದೆ, ನಂದಿಹೋಗಬಹುದು.

ನಾನೊಂದು ಬಡ ಸೊಡರು, ನನ್ನ ಜೀವವೆ ತೈಲ,
ನನ್ನ ನುಡಿಯದು ಬತ್ತಿ; - ಆದರೇನು ?
ತಾನುರಿವುದೇ ಸೊಡರು ತೈಲ ಬತ್ತಿಗಳಿದ್ದು
ನಿನ್ನ ಜ್ಯೋತಿಯ ಕಿಡಿಯು ಸೋಂಕದಿರಲು ?

ದೇವ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆ, ನಿರುತ ಹೃದಯದೆ ನೆಲಸಿ
ಬೆಳಗಿಸೆನ್ನಾತ್ಮವನು ಕೃಪೆಯ ತೋರಿ ;
ಪೂರ್ಣಪ್ರಕಾಶದಿಂದಂದು ಸೊಡರದು ಉರಿದು
ನಿನ್ನನೇ ಸೇವಿವುದು ಬೆಳಕ ಬೀರಿ.

ನನ್ನ ಮನೆ

ಈ ಕರುನಾಡಿದು ನನ್ನ ಮನೆ
ನನ್ನ ಮನೆ, ಇದು ನನ್ನ ಮನೆ

ನೀಲಗಗನದಾ ಹಂದರ ಹೊದೆದ
ಬಾಂದಳದಂಚನ್ನು ಬಳಸಿರುವ
ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಮುನ್ನೀರಂಗಣದ
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕುಡುಮಲೆ ಸಾಲ್‌ಗೋಡೆಯ -

ಕಡಲ ಕರೆಯ ತಲೆತೂಗುವ ತೆಂಗು
ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಯಲಿ ಒಲೆಯುವ ಕೌಂಗು
ಕರ್-ಪೊನ್ನಿನ ನೆಲ, ಹಚ್ಚ ಹಸುರು ಹೊಲ :
ಚೆಲುವು ಹೊನಲುಹರಿವೀ ಕರುನಾಡಿದು -

ಹೊಂಗೆಯ ತಳಿರ ತೊಂಗಲ ತೋರಣ
ಸೌರಭ ಸೂಸುವ ಮಂದ ಸಮೀರಣ
ಕಲರವ ಕೂ ಕೂ ಕೋಕಿಲ ಗಾನ
ಸರ್ವ ಸುಖದ ಬೆಳೆ, ನೆಲೆ, ಈ ನಾಡು

ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ

ಓ ಚಿತ್ರಕಲೆಯೇ ! ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ
ವೈವಿಧ್ಯ ವೃತ್ತಾಸ ಜರೆ ಮರಣಗಳನುಳಿದು
ಕೈವಲ್ಯ ಹೊಂದುವುವು ಜೀವಿಗಳು ; ನೀ ಸೋಂಕೆ
ಗೋಚರಿಪುವೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯ ಸುಂದರವಾಗಿ.
ಪ್ರಾಚೀನದಾಚೆಯಲಿ ಕಾಲಗರ್ಭದೊಳಡಗಿ
ಮರಳಲಾಗದ ಸುಪ್ತಜೀತನಂಗಳ ನೀನು
ಹೊರತಂದು, ರೂವಿತ್ತು, ಹಿಂದುಗಾಣದ ನಮ್ಮ
ಲೋಚನಂಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ ತೋರಿಸುವೆ !
ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದೊಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಹರಿವುದು ಕಾಂತಿ ;
ಚಿಲುವು ಮಾಸದು ; ಕಾಲನಿಯಮವನು ಮೀರಿ
ಎಂದೆಂದು ನಲಿಯುವಳು ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೆ ಬೀರಿ.
ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಜನರ ಕೈದೀವಿಗೆಯೆ, ಕಲೆಯೆ !
ಕಳಿಸೆನ್ನ ಹೃದಯ ಮಂದಿರಕೊಂದು ಕಿರಣವನು,
ಅಂಧತನ ಕಳೆ, ತೋರು ನಿನ್ನಯ ರಹಸ್ಯವನು.

ಜೂನ್ ೧೯೩೫]

ವೀಣಾ ವಾಣಿ

ದೇವಿ, ವೀಣಾ ವಾಣಿ, ನಾದ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ,
ಸ್ವರರಾಜ್ಯ ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ, ಸಂಗೀತ ಭಾಷಿಣಿ,
ರಾಗ ಲಯ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಕಾಶಿನಿ,
ನಿತ್ಯನೂತನ ಕರ್ಣಪೀಯೂಷ ವರ್ಷಿಣಿ,
ಸಕಲಜನ ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸ ಪ್ರದಾಯಿನಿ,
ಶ್ರೋತೃಹೃದಯಾರವಿಂದಾಕರ ವಿಕಾಸಿನಿ,
ರಸಿಕಜನ ಹೃದಯವನ ಕೇಳಿ ವಿನೋದಿನಿ,
ಭಾವುಕಾಂತಃಕರಣ ಶರಧಿ ಸಂವರ್ಧಿನಿ,—

ಓ ವಿಶ್ವಮೋಹಿನಿ ! ಓ ಮಂಜುಘೋಷಿಣಿ !

ಓ ವಾಣಿ ಕರಕಮಲ ಭೃಂಗ ಝಂಕೃತಿ ವಾಣಿ !

ಮೊರೆಯುತಿರಲಾವಗಂ ನಿನ್ನ ಝಂಕಾರಂ,

ಕರ್ನಾಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನೀನಲಂಕಾರಂ ;

ನಿನ್ನ ನಾದೋಪಾಸನಾಲಭ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಂ

ಆತ್ಮಾನುಭವ ಸಿದ್ಧಿಗದುವೆ ಓಂಕಾರಂ !

ಜುಲೈ ೧೯೪೩]

ಶಾರದಾ ನಿಲಯ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೃಪನ ಸಂಕಲ್ಪಮಂ ತಾನಾಂತು
ಮಂತ್ರಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನಿಲಯಂ
ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆಯುತಲಿಹುದು, ಹೊಗಳೆ ಭೂವಲಯಂ,
ಜನಕೆ ತಿಳಿವನು ಕೊಡುವ ಹಿರಿಯ ನೋಹಿಯ ನೋಂತು.
ಇದರ ಬಿತ್ತರಮೈಮೆ ಗೈಮೆಗಳ ನಾನೆಂತು
ಬಣ್ಣಿಸಲಿ ! - ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗಾಗರಂ,
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರಂ ;
ಹರಸುತಿಹಳ್ಳಿರನು ಶಾರದೆಯೆ ನೆಲೆನಿಂತು.
ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ನಟ್ಟ ಕನ್ನಡವು ಮರವಾಗಿ
ಹಸುರುಟ್ಟು ಹೂ ಬಿಡಲು, ತೀಡೆ ಕನ್ನಡ ಗಾಳಿ,
‘ಶ್ರೀ’ಕಂಠದಿಂದುದುಲಿಯೆ ಕಲಕಂಠ ತಾನೊಂದು,
ಸುಗ್ಗಿ ಸಾರಿತು ಎಂದು ನೆರೆದುದು ಪಿಕಾಳಿ !
ಜಯಚಾಮನಾಶ್ರಯದಿ ಕನ್ನಡಕೆ ಜಯವೆಂದು
ಹಾಡುತೆನೆ ಕೋಗಿಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಕ್ಕೊರಲಾಗಿ.

ಜುಲೈ ೧೯೪೧]

ತಳಿರು

ರವಿ ಮುಳುಗುತಿಹನಲ್ಲಿ ಪಡುಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ;
ಸವಿಯ ಸಂಜೆಯ ರಾಗ ಕೇಳುತಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ;
ಎತ್ತ ನೋಡಿದರತ್ತ
ಬಿತ್ತರದ ಹೊಂಬೆಳಗು,
ಹೊಮ್ಮಿ ಹಿರಿ ಹೊನಲಾಗಿ ಹರಿವ ಹೊಂಬೆಳಗು.

ಅರಳಿಮರದೇಳದಳರ ನೋಡದೋ ನೋಡು !
ಜರೆಯುತಿಹ, ಮೆರೆಯುತಿಹ, ಕಿರುನಗೆಯ ಬೀಡು !
ಎಳದಳರು, ಚಿಂದಳರು,
ನಳನಳಿಸ ನಲ್ಲಳರು ; —
ಹೊಂಬಿಸಿಲೊಳ್ಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊಗರ ಹೊಂದಳರು.

ಫಳಫಳನೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಅಂದದಲಿ ಮೆರೆದು
ಎಳಗಾಳಿಗುದುರುತಿಹ ಹಣ್ಣೆಲೆಯ ಜರೆದು
ತೆರತೆರದಿ ನಲಿಯುತಿನೆ,
ಹುರಿದುಂಬಿ ಹಿಗ್ಗುತಿನೆ —
'ಇನ್ನೆಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ'ವೆಂದೆನುತ ಹಿಗ್ಗುತಿನೆ.

'ವಿಶ್ವನಿಯಮಕೆ ನಾವು ತಲೆಬಾಗಬೇಕು ;
ನಶ್ವರವು ಜೀವನವು, ಅದರದೆ ಸಾಕು ;
ಕಿರುಬಾಳ ಸವಿಯನ್ನು
ತ್ವರಿತದಲಿ ಹೀರೋಣ,
ಹೀರುತೆಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬಲೈತೋರೋಣ'

ಎಂದೂರೇವ ತಳಿರಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯನು ಬೀರಿ,
ಅಂದವಾದೆಳತನದ ಸುಗ್ಗಿಯನು ಸಾರಿ,
ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನಲಿ ಹೊಳೆದು,
ತಂಬೆಲರಿನಲಿ ತೂಗಿ,
'ತಳಿರ ರಾಜ್ಯ'ವಿದೆಂದು ಕುಣಿಯುತ್ತಿವೆ ಬೀಗಿ !

ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೩೦]

ಪಟವಾಡುತ್ತಿದೆ ನೋಡಲ್ಲಿ!

ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಯಲಿ
ರೆಕ್ಕೆಯಿಲ್ಲದಿಹ ಹಕ್ಕಿಯ ತೆರದಲಿ
ಒಕ್ಕಡೆ ಅಲುಗದೆ ನಿಂತ ನಿಲುವಿನಲಿ
ಪಟವಾಡುತ್ತಿದೆ ನೋಡಲ್ಲಿ!

ಪಟವಲ್ಲವದು, ಅದು ಪಟವಲ್ಲ —
ಬಾಲರ ಕನಸೊಳು ಸುಳಿಸುಳಿದಾಡುತ
ಮೇಲಕೆ ಚಿಮ್ಮಿದ ಬಯಕೆಯ ಬಿಂಬ!
ಪಟವಾಡುತ್ತಿದೆ ನೋಡಲ್ಲಿ!

ಎಳತನದಲಿ ನಾ ಪಟವಾಡಿಸಿದೆ —
ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದೆ ಬಗೆಬಾನಿನಲಿ,
ಬೆಳೆಯುವ ಬಾಳಿನ ಬಯಕೆಯ ಬಿಂಬ!
ಪಟದ ಅಟವನು ಕಂಡಿಹೆಯಾ?

ಗಾಳಿಯ ವೇಗವು ಮಿತಿಮೀರಿತು ಬಲು ;
ಬೀಳುತಲಿದೆ ಪಟ ಬಾಂದಳದಲ್ಲಿ ;
ಎಳುತ ಬೀಳುತ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದೆ ;—
ಪಟವೇನಾಗುವುದರಿಹೆಯಾ ?

ವಿಧಿಯಾಟವು ಬೀಸುವ ಬಿರುಗಾಳಿ ;
ಅದರೊಳು ಬಯಕೆಯ ಪಟ ಸಿಲುಕಿಹುದು ;—
ಅದು ಮೇಲೇರದೆ ? ಬೀಳದಿರುವುದೇ ?
ಪಟದಾಟವ ನೀ ಕಂಡಿಹೆಯಾ ?

ದಾರಕೆ ಸಡಿಲವ ಬಿಟ್ಟರು, ನೋಡು !
ಭಾರವ ಹಾಕುತ ಗಾಳಿಯ ಮೇಲೆ ;
ಎರುತ ಮೇಲಕೆ ಹಕ್ಕಿಯ ಮೀರಿ
ಹಾರುತಲಿದೆ ಪಟ ನೋಡಲ್ಲಿ !

ಜುಲೈ ೧೯೩೦]

ಸ್ವರ್ಣದ್ವೀಪ

ಅಲ್ಲಿ ಅದೋ ಸ್ವರ್ಣದ್ವೀಪ !
ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗು ಮುಂದಕ್ಕೆ !
ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲ ತಾಪ-
ವೆಂದು ನೀನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ಸರಿಯಬೇಡ ; ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು
ಎಂದು ಹೇಡಿ ಬೆದರಿಸೆ
ಏಕೆ ನಿಲುವೆ ? ಬಿಸುಡು ಪೊಳ್ಳು
ಬೆದರಿಕೆಗಳನಾ ಕಡೆ.

ದಾರಿ ಸಮೆಯದೆಂದಿಗೂ
ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯೇತಕೆ ?
ಹಾರಿಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬ
ತವಕ ತಾಸನೇತಕೆ ?
ನಡೆದು ನಡೆದು ನಡೆಯುತಿರಲು
ಕೊನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕದೇ ಗುರಿ ?
ನಿಂತ ತಾಣದಲ್ಲೆ ನಿಂತು
ಗೊಣಗೆ ಹೇಡಿಯೇ ಸರಿ.

ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು
ಕಡಲು ಮೊರೆಯುತಿರುವುದು :
ದಾರಿ ನಡೆದು ಸಾಗಲೇನು ?
ಕಡಲಿನಡ್ಡಿಯಿರುವುದು —
ಎಂದು ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ
ಮರಳಿ ಹೋಗಲೇತಕೆ ?
ಒಂದೆ ಮನದೆ ಧುಮ್ನಿಕ್ಕು :
ಕಡಲದೊಂದು ಕಾಲುವೆ.

ಗೆಲವಿನಲ್ಲಿ ಮನವನಿಟ್ಟು
 ಸಾಗಿಹೋಗು ಮುಂದಕೆ ;
 ಛಲದ ಬಲವೆ ಹೊಡೆವ ಹುಟ್ಟು,
 ಶ್ರದ್ಧೆಯಚಲ ನೌಕೆ.
 ವಿಧಿಯ ಗಾಳಿಯೊದಗಿಬರಲು
 ಒಳ್ಳೆತಾಯ್ತು ಪಯಣಕೆ ;
 ಕಡಲು ಸೆಣಸುತ್ತಡ್ಡ ಬರಲು
 ಸಿದ್ಧನಾಗು ಯುದ್ಧಕೆ.

ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ
 ಕಡಲು ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ;
 ಸ್ವರ್ಣದ್ವೀಪವದೋ ಅಲ್ಲಿ
 ನಿನ್ನ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವುದು !
 ದೇವನನ್ನು ಮನದೆ ನೆನೆದು
 ಧುಮುಕು ಕಡಲಿನಾಳಕೆ !
 ದೇವನೊಲಿಯೆ ಸಾಕು, ಚಣದಿ
 ತೇಲಿಬರುವೆ ಮೇಲಕೆ !

೧೯೩೫]

ಬಾಳು ಕುಲುಮೆ

ಹಿರಿಬಾಳೂ ಕಿರಿಬಾಳೂ ಸೊಗಬಾಳೂ ತೆಗೆಬಾಳೂ,
ತನ್ನ ಬಾಳನು ತಾನು ಬದುಕುವುದೆ ಗೆಲುವು ;
ಕೊರಗು ಕುಗ್ಗಿಸೆ ಮನವ ಬಾಳ ಜರೆಯಲದೇಕೆ ?
ಅರಿತು ಬದುಕುವ ಆಳ್ವೆ ಬಾಳೊಂದು ಕುಲುಮೆ.

ಆಶೆ ತಿದಿಯೊತ್ತು; ಅದರಿಂ ನಿರಾಶೆಯ ಗಾಳಿ ;
ಹೃದಯ ಕಿಡಿಗೊಳ್ಳೆ ಹೊರಡುವ ಕೊರಗು ಸುಯ್ಯು ;
ತನು ಕಾದು ಕೆಂಪೇರೆ, ಬಾಳ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು
ಅದ ತಿದ್ದೆ ಕಮ್ಮಾರ ವಿಧಿ ಹೊಡೆವ ಹೊಯ್ಯು.

ಬಾಳ ಕುಲುಮೆಗೆ ಬಿದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಮತ್ತೆದ್ದು
ನಿಂತವನೆ ಹಿರಿಯಾಳು - ವಿಧಿಯವನ ತೊತ್ತು.
ಬಾಳ ಕಾವಿಗೆ ಬೆದರಿ ಬೆನ್ನಿತ್ತರೇನು? ವಿಧಿ
ಬಿಡದು: ಬೀಳ್ವನು ವಿಧಿಯ ಬಾಯ್ಕವನು ತುತ್ತು.

ಜನವರಿ ೧೯೩೭]

ಚಿಟ್ಟೆ

ತೋಟದಲಿದ್ದು ವು ಬಗೆಬಗೆ ಹೂಗಳು
ತೋಟದ ಚೆಲುವಿನ ಕಣಿಯಾಗಿ ;
ಆಟದ ಬೀಡನು ಒದವಿಸಿ ಚಿಟ್ಟೆಗೆ
ನೋಟಕೆ ಮೆರೆಯುತ ಚೆಲುವಾಗಿ.
ಹೂಗೊಯ್ಯಲು ನಾ ತೊಡಗಿರಲು
ಆಗೈದಿದುವು ಚಿಟ್ಟೆಗಳು.
ಅಲ್ಲಿಹ ಸುಮಗಳ ಮೇಲಡರುತ್ತ
ಉಲ್ಲಸದಿಂದಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತ
ಹಾರುತ ಹಾರುತ ತೋಟದಲೆಲ್ಲ
ಹೀರುತ ಮಧುವನು ಹೂಗಳಲೆಲ್ಲ
ಮೆರೆದುವು, ನಲಿದುವು,
ತೊರೆಯುತ ಸುಮಗಳ
ಚಿಮ್ಮುತ ಹಾರಿದುವಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಹೊಮ್ಮುವ ಹೊಂಬಿಸಿಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ.

ಹೂಗೊಯ್ಯುವುದನು ನಾ ಬಿಟ್ಟೆ —
ಬಿಡಿಸಿತು ಅದು ಒಂದೇ ಚಿಟ್ಟೆ! —
ಕಪ್ಪಲಿ ಬೆರೆಯುತ
ಒಪ್ಪಿದ ನೀಲಿ ;
ಇರುಳಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ತಾರೆಗಳಂದದಿ
ಬಿಳುಪಿನ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ;
ತಾರಾನಿಕರದ ಮಧ್ಯದಿ ಮೆರೆವ
ಚಂದ್ರನ ಚಿಂದದಲಿ
ತೊಳಗುವ ಹಳದಿಯ ಸೊನ್ನೆಗಳು,
ಹೊನ್ನಿನ ಸೊನ್ನೆಗಳು.—

ಹಾರುತ ಹಾರುತ ಬಂದಿತು ಮುಂದೆ
ಸೆಳೆಯುತಲೆನ್ನಯ ಮನವನ್ನೊಂದೆ.
ಕೆಂಪಿನ ಕುಸುಮವ ಕಂಡದು ಎರಗೆ
ಕುಸುಮವು ಬಾಗಿತು ಭಾರದಿ ತಿರೆಗೆ.

ಒಡನೆಯೆ ಹಾರಿತು ನಿಲ್ಲದೆಯೆ,
ಕುಸುಮದ ಕಪ್ಪವ ಕೊಳ್ಳದೆಯೆ.
ಎನ್ನಯ ನೋಟವು ಅದ ಬಿಗಿದಿರಲು
ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡಿತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು.

— ಏನೆಲೆ ಚಿತ್ರದ ಚಿಟ್ಟೆಯೆ, ನೀನು
ಹಾರುತ ಹಾರುತ ಕುಣಿಕುಣಿದು,
ಕುಣಿಸುವೆ ಎನ್ನಯ ಹೃದಯವನು !
ಹೂವಿನ ಹಸರವೆ ನಿನ್ನಯ ಲೋಕವೆ ?
ಅವುಗಳ ನೇಹವೆ ನಿನಗದು ನಾಕವೆ ?
ಕುಸುಮದ ಜೊತೆಯಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು
ಸೃಜಿಸಿದನೇನೋ ವಿಧಿ ತಾನು !
ಹೂವಿಗೆ ಎರಗುತ ರಸವನು ಹೀರಿ,
ಅಲುಗದೆ, ಚಿತ್ರಿಸಿದಂತಿರೆ ತೋರಿ,
ಸುಮಗಳ ಜೊತೆಯಲಿ ಸುಮವಾಗಿ
ಮೆರೆಯುವೆ ಚೆಲುವಿನ ಬೀಡಾಗಿ.
ಕಾಣುವೆ ಹಾರುವ ಸುಮದಂತೆ
ಹಾರಲು ತೊಡಗಲು ನೊದಲಂತೆ.
ನಿನ್ನಯ ಬಾಳೋ ಬಲು ಕಿರಿದು,
ನಿನ್ನಯ ಸೊಗಮಾದರೆ ಹಿರಿದು.
ಹೂವಿನ ಬಾಳನು ಹೊಂದಿರುವೆ,
ನೀನದರಲಿ ಬಲು ತಣಿದಿರುವೆ.

ಎನ್ನೀ ಬಾಳನು ತೆಗೆದುಕೊ ; ನಿನ್ನ
 ಕೆರಿಬಾಳನು ಕೊಡು, ಎನಗದು ಚಿನ್ನ !
 ಎನ್ನಯ ಮಾತನು ಕೇಳುವೆಯ ?
 ಹೊನ್ನಿನ ಬಾಳನು ನೀಗುವೆಯ ?
 ಏನೆಲೆ ಚಿಟ್ಟೆ,
 ಎನ್ನನು ಬಿಟ್ಟೆ !—
 ನಲಿಯುತ ನಲಿಯುತ ತೋಟದಲಿ
 ಸುಮವಾದೆಯೊ ನೀ ಮಾಯದಲಿ ?

ಜನವರಿ ೧೯೩೦]

ದಾಳಿಂಬೆ ಹೂ

ತಂಗಿಯು ದಾಳಿಂಬದ ಹೂ ಕೇಳಲು

ಮರದಡಿ ಸೇರಿದೆನದಕಾಗಿ ;

ಆದರು ಮನವೇ ಬಾರದು ಕೇಳಲು,

ನಿಂತೆನು ಹೂವಿಗೆ ಮನವೋಗಿ :

ನೋಡಲು ಗಿಡವೆಲ್ಲಾ ಕಡುಗೆಂಪು !

ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಬೀಡಿನ ಪೆಂಪು !

ಪಡುವಲ ದಿಕ್ಕಲಿ ಸಂಜೆಯ ರಾಗ,

ದಿಸೆದಿಸೆಯಲಿ ತುಸ ನಸುಗೆಂಪು :

ದಾಳಿಂಬದ ಹೂ ನೋಡಿರಿ ಆಗ—

ಸೇರಿ ಕೆಂಪಿನಲಿ ಬಲು ಸೊಂಪು !

ನೋಡುತ ನಿಂತಿರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ !

ಮೂಡುವುದೆದೆಯಲಿ ಆಗಲೆ ಕಬ್ಬ !

ರಮಣಿಯ ತುಟಿಯನು ಹವಳಕೆ ಹೋಲಿಸಿ

ಕವಿಗಳು ಮರೆತರು ಈ ಸುಮವ ;

ದಾಳಿಂಬದ ಹೂವಿನ ಹೊಸ ಅರಳಲಿ

ಕಾಣರೆ ಕವಿಗಳು ಕಿರುನಗೆಯ ?

ಅದರಿಂ ಕುಂದೇನಾಯಿತು ಸುಮಕೆ ?

ಅದರ ಚೆಲುವು ಕಾಣದೆ ಜಗಕೆ ?

ನೋಡುತ ನೋಡುತ ಹೂವಿನ ಚೆಲುವನು

ತಂಗಿಯು ಕೇಳಿದುದನೆ ಮರೆತೆ ;

ಓಡುತ ಬಂದಳು, ಹಿಡಿದಳು ಕೈಯನು,

ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಳು— ಅದನರಿತೆ.

ಹೂವನು ಕೇಳಲು ಮನವೇ ಬಾರದು—

ಅರಿಯದ ಹುಡುಗಿಯ ಬಯಕೆಯು ತೀರದು.

ಸುಮ್ಮನಿಬ್ಬರೂ ನಿಂತಿರೆ ನುಡಿಯದೆ
 ಉದುರಿತು ಕೆಳಗಡೆ ಹೂವೊಂದು ;
 ಇಬ್ಬರ ಮೊಗವೂ ಅರಳಲು - ನುಡಿಯದೆ
 ಸಂತಸಗೊಂಡೆವು ನಾವೆಂದು !
 ಎನ್ನಯ ತಂಗಿಯ ಆ ನಗೆಮುಗುಳು
 ದಾಳಂಬದ ಹೂವಿನ ಹೊಸ ಅರಳು !

ಭಂಗನೆ ತಂಗಿಯು ಹಾರಿದಳೋಡುತ ;
 ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತೆನು ಮೌನದಲಿ.
 ಹುಡುಗಿಯು ಬಯಸಲು ಹೂವನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತ,
 ತಾನೇ ಉದುರಿತು ಹರುಷದಲಿ !
 ಎಳ ಹೃದಯದ ಮೆಚ್ಚೇ ಮೆಚ್ಚು !
 ನಮ್ಮಯ ಕವಿತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪೆಚ್ಚು !

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೩೦]

ತುಂಬಿ

ಉಲ್ಲಸದಿಂದಿಹೆ ಎಲೆ ಮರಿದುಂಬಿ
ಮಧುಪಾನದೆ ನೀ ಹುರಿದುಂಬಿ !
ಪಾನಭೋಗದೊಳು ನೀ ಮೈಮರೆತೆ ;
ನ್ಯಾಯವೆ : ನಿನಗೇತರ ಕೊರತೆ ?

ನಿನಗೆಂದೆಂದಿಗು ಹೂವಿನ ನೇಹ :
ಹೂವಿನೆಸಳ ಹೊಡೆ ನಿನ್ನಯ ಗೇಹ,
ಹೂವೇ ಹಾಸಿಗೆ, ಹೂವೇ ಒಸಗೆ,
ಹೂವಿಗು ನಿನಗೂ ನಲ್ ಬೆಸುಗೆ.
ಹೂವಿನ ಸಾರವ ಹೀರಿದರೇನು ?
ಹಂಚುವೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸವಿಜೇನು.
ಮಧುಪನಾಗಿ ಮಧುಪಾನವ ಮಾಡಿ
ಮಧುಕರನೆನಿಸಿಹೆ ಮಧುವನು ನೀಡಿ.
ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳ ಸಮರಸ ಜೀವನ
ನಿನ್ನ ಕೂಡಿ, ತೊರೆಯಿತು ಮಾನವನ.
ಮಧುರ, ಮಧುರ, ಬಾಳುವೆ ನಿನ್ನ !
ಅದು ದೊರೆಯಲು, ಏತಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ?

ಉಲ್ಲಸದಿಂದಿಹೆ ಎಲೆ ಮರಿದುಂಬಿ
ಮಧುಪಾನದೆ ನೀ ಹುರಿದುಂಬಿ !
ನಿನ್ನಯ ಬಾಳುವೆ ತುಳುಕಿತು ತುಂಬಿ
ಜೇನೆನ್ನಿಸಿ : ಧನ್ಯನೊ, ತುಂಬಿ !

೧೯೨೯]

ಹೆಸರರಿಯದೊಂದು ಹಕ್ಕಿಗೆ

ದಾಳಿಂಬೆ ಮರವನೇರಿ
ಕಪ್ಪು-ಬಿಳುಪು ಮೈಯ ತೋರಿ
ಹಿತ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಇಂಪು ಬೀರಿ
ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯೆ,
ನಿನ್ನ ಹೆಸರನರಿಯೆ ನಾನು ; —
ಅದರಾದ ಕೊರತೆಯೇನು ?
ಚಿರಪರಿಚಿತನೆನಗೆ ನೀನು —
ಇನ್ನು ಹೆಸರದೇತಕೆ ?

ಶಾಲೆ ಮುಗಿಯೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು
ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು
ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಅಂದು
ಬಗೆಯ ಬಯಲೊಳೆಯುತ್ತ,
ಇಲ್ಲಿಗೆಂದೊ ಒಮ್ಮೆ ಸುಳಿದು
ಎನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದು
ಎನ್ನ ಬೇಸರನ್ನು ಕಳೆದು
ಮತ್ತೆ ಮಾಯವಾಗುವೆ.

ನಿನಗೆ ನವಿಲ ಬಿಡಗದಿಲ್ಲ,
ಗಿಣಿಯ ಅಂದಚೆಂದವಿಲ್ಲ,
ಕೋಗಿಲೆಯಾ ಕಂಠವಿಲ್ಲ
ಕವಿಗಣವನು ಸೆಳೆಯಲು ;
ನೀನು ಕರಿಯ ಕಿರಿಯ ಹಕ್ಕಿ,
ಹೆಸರನರಿಯದಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ;

ಆದರೆಂತು ಗಾನವುಕ್ಕಿ,
ಎನ್ನ ಮನವ ಸೆಳೆದಿಹೆ !

ಅತ್ತ ರವಿಯು ಮುಳುಗುತಿಹನು,
ಇತ್ತ ಶಶಿಯು ತೊಳಗುತಿಹನು ;
ಎತ್ತಲುಂಟ ಮೊಳಗುತಿಹುದು
ಗಾನ ಸಂಸಮೇಳನ.

ಅದರ ಬೆಡಗನೆಲ್ಲ ಮರೆಸಿ
ಹರ್ಷಲಹರಿಯನ್ನು ಹರಿಸಿ
ಎಂತು ಹೃದಯಕೊಪ್ಪುತಿಹುದು
ನಿನ್ನ ಕಿರಿಯ ಗಾಯನ !

ನಿನ್ನನಾರು ಮೆಚ್ಚರೆಂದು
ನಿನ್ನ ಹಾಡ ಕೇಳರೆಂದು
ಖಿನ್ನನಾಗಬೇಡವೆಂದು —
ಕೇಳಿದೆನ್ನ ಕೋರಿಕೆ :
ನೀನು ಎನ್ನ ಮುದ್ದುಹಕ್ಕಿ,
ಎನ್ನ ಬಯಕೆ ಬಾನ ಚುಕ್ಕಿ !
ನಿನ್ನ ನೆನಪಿಗಾಗಿದೆನ್ನ
ಕಿರಿಯ ಕವನ ಕಾಣಿಕೆ.

ನೊವೆಂಬರ್ ೧೯೩೧]

ನೆರೆಯ ಮನೆಯಂಗಳದ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕುಸುಮ

ನೆರೆಯ ಮನೆಯಂಗಳದ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಕುಸುಮವದು ;
ಅದ ಕೊಯ್ದು ಪಿಡಿಯಲೇಕೆಳಸುತಿರುವೆ ?
ಇದೊ, ವಸಂತದ ಗಾಳಿ ಅದರ ಕಂಪನು ಕೊಂಡು
ತಂದೀಯುತಿದೆ ; ಏಕೆ ಹೂವ ಬಯಕೆ ?

ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೪೦]

ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯ ಸಮೀರಣ

ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯ ಸಮೀರಣ
ಗಂಧಾನ್ವಿತ ಮೃದುಚರಣ
ಹುಡುಕುವೆ ಯಾರನ್ ?
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೆ ನಿಲ್ಲುತ, ಬಲು
ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಯುತ, ಸುತ್ತಲು
ಹುಡುಕುವೆ ಯಾರನ್ ?

ಸುಂದರ ಸುಮಗಳ ಚುಂಬವೆ,
ಲತೆಗಳ ಕಚಗುಳಿಯಿಡುವೆ —
ಏನಿದು ಆಟಂ !
ನಲ್ಲಳ ನೀನ್ ಮರೆತೆಯೊ ಏನ್ ?
ಎಲ್ಲರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯುವೆ ನೀನ್ —
ಏನಿದು ಬೇಟಂ !

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೩೬]

ಜಗಳೆ

ಗುಲಾಬಿಯೆಂದಿತು : ' ಏನೆಲೆ ಸಂಪಗೆ
ನೀನತಿ ಬೀಗಿಹೆ ನಿನ್ನಯ ಕಂಪಿಗೆ ?
ನಿನ್ನಯ ಕಂಪನು ನಾ ನೆರೆ ಬಲ್ಲೆ ;
ನಿನ್ನತಿ ಕಂಪನು ಎಂದಿಗು ಒಲ್ಲೆ . '

ಕೆಂಡ ಸಂಪಗೆಯು ಅದು ಮೊದಲೆ —
ಕೆಂಡ ಕೋಪವೆನ್ನಲು ಮಿಗಿಲೆ !
ಗರಿಗಳ ಕೆದರುತ, ಕಂಪನು ಬೀರುತ,
ಇಂತೆಂದಿತು ಅದು ಕೋಪವ ಕಾರುತ :
' ಏನು, ಗುಲಾಬಿ ! ಮುಳ್ಳಿನ ನಡುವೆ
ಏತಕೆ ಕೊರಗುತ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಡುವೆ ?
ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ನಿನ್ನನು ಮುಡಿದರೆ
ನಿನ್ನನೆಲ್ಲರೂ ಭೂಷಿಪರೆ ?
ದಂಡೆಗೆ ಸೇರದೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಡನೆ
ಏತಕೆ ಜಂಭವೊ ನಿನಗೆನ್ನೊಡನೆ ?
ಗುಲಾಬಿ ಹೇಳು,
ಯಾರತಿ ಕೇಳು ? '

ಕೇಳುತ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೇ ಮಾತನ್ನು
ನುಡಿಯಿತು ವಹಿಸುತ ಸಂಪಗೆಯನ್ನು :
' ಕೇಳು, ಗುಲಾಬಿ : ಇಬ್ಬರ ಮುಂದೆ
ವಾದ ಹೂಡುವೆಯ ನೀನೊಂದೆ ?
ಯಾರನ್ನಾದರು ನೆರವಿಗೆ ಕರೆದು
ಬಳಕ ಬಲೈಯನು ತೋರಿಸು ಮೆರೆದು . '

ಗುಲಾಬಿ ಯೋಚಿಸಿ ಯೋಚಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ
ಕಮಲವ ಕರೆಯಿತು ವಾಡದ ನೆರವಿಗೆ.

ಬೆಡಗನು ತೋರುತ

ನುಡಿಯಿತು ನೀರಜ :

‘ನೀರನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರೆನು ನಾನು ;

ಆದರು ಮಾತಾಡಲು ಏನು ?

ರಮಣಿಯ ಕೆನ್ನೆ ಗುಲಾಬಿಯ ಬಣ್ಣ ;

ಅವಳ ವದನವೋ ಹೋಲುವುದೆನ್ನ.

ಇಂತತಿ ಚೆಲುವಾಗಿಹ ಎಮ್ಮಿಬ್ಬರ

ಚೆಲುವೇ ಕಬ್ಬವು ಕಬ್ಬಿಗರ !’

ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಸಾಕಾಯಿತು ಸಂಪಗೆ ;
ನಗುವನು ತಡೆಯದೆ ಉದುರಿತು ಮಲ್ಲಿಗೆ.

ಇದೇ ಸಮಯವೆಂ-

ದೆಂದಿತು ಗುಲಾಬಿ :

‘ಇನ್ನಾದರು ನೀ ನೋಡೆಲೆ ಸಂಪಗೆ,

ಮಲ್ಲಿಗೆಯುದುರಿತು ಬಾಡುತ ಭೂಮಿಗೆ.

ನಿನ್ನೇ ಗೆಳತಿಯ ಬಲವನು ನೋಡು,

ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯ ಬಲವನು ನೋಡು !’

ಸಂಪಗೆಯಿನಿತೂ ಕುಗ್ಗಲೆ ಇಲ್ಲ ;

ಮಿತಿಮೀರಿಸಿತು ತನ್ನ ಸೊಲ್ಲ :

‘ನನಗೇನ್ ಗೆಳತಿಯರಿಲ್ಲದ ಕೊರತೆ ?

ಜಾಜಿಯ ಹೆಸರನು ಮುನ್ನವೆ ಮರೆತೆ.’

ಇಂತಾ ಜಗಳವು ಸಾಗುತ್ತಿರೆ

ಕಮಲ ಗುಲಾಬಿಗಳ್ ಸೋಲುತಿರೆ

ಮಧುಸಗೃಹೈದುತಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಂದು
ಕಮಲವ ಹೊಕ್ಕವು ಬಂಡುಣಲೆಂದು ;
ಬಂದಳು ಆಮೇಲೊಬ್ಬಳು ತರುಣಿ,
ಕೊಯ್ದಳು ಗುಲಾಬಿಯನು, ನಿಷ್ಕರುಣಿ !

ಎಸಾದರು ಆಗಲಿ, ಇಂತು
ತೀರಿತು ಜಗಳ ಕೊನೆಗಂತೂ !

ಜನವರಿ ೧೯೩೦]

ಕಂಠ - ಚೆಲುವು

ಕೋಗಿಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಲು ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವುವು —
ಹಾಡದಿಹ ಕೋಗಿಲೆಯು ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದೆ ?
ತರುಣಿಯರು ಹಲವರಿಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವರು, ದಿಟ —
ಹಲಮಂದಿ ಹಾಡಲಾರದವರುಂಟು !

ಗಿಣಿಗಳೆಲ್ಲವು ನೋಟಕಂದವಾಗಿಹವು —
ಅಂದವಿಲ್ಲದ ಗಿಣಿಯು ಒಂದು ಇಹುದೆ ?
ತರುಣಿಯರು ಹಲಮಂದಿ ಚೆಲುವೆಯರು, ದಿಟವೆ —
ಅಂದವಿಲ್ಲದ ಸುಂದರಿಯರೆ ಹೆಚ್ಚು !

ಕೋಗಿಲೆಯು ಹಾಡುವುದು ; ಆದರದು ಕಷ್ಟಂತೆ.—
(ಇದ ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡರಿಯೆನು).
ಸೋಗೆ ನವಿಲಿನ ಕುಣಿತದಾ ನೋಟ ಬಲು ಚೆಂದ ;
ಆದರದು ಹಾಡುವುದೆ ? - ನಾನರಿಯೆನು.

ಚೆಲುವಿರುವ ತರುಣಿಯರಿಗಿಂಪುದಸಿಯಿಲ್ಲ ;
ಕಂಠವಿಹ ಕೋಮಲೆಗೆ ಅಂದವಿಲ್ಲ !
ಕಂಠ ಚೆಲುವುಗಳೆರಡು ಬೇಕೆಂದರಿಲ್ಲ !
ಒಂದೆ ಎಡೆಯಲ್ಲಿಹವು - ಇಂದ್ರಭವನದಲಿ !

೧೯೩೦]

ಕಾಣದ ಕೋಗಿಲೆಗೆ

ಎಲ್ಲೋ ಮರದಲಿ ಕುಳಿತಿರುವೆ,
ಉಲ್ಲಸದಿಂದಲಿ ಉಲಿಯುತಿಹೆ !
ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣುಮರೆಯಾಗಿರುವೆ,
ಎಲ್ಲರ ಮನವನು ಸೆಳೆಯುತಿಹೆ !

ಹುಡುಗರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ
ಹುಡುಕುವರೆಲ್ಲರು ನೋಡಲು ನಿನ್ನ.
ಕವಿಗಳು ನಿನ್ನನು ನೋಡಲು ಬಯಸಿ
ಕರೆವರು ನಲಗವಿತೆಯ ಬೀಸಿ !

ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯದೊಳಾಸೆಯ ಬಿತ್ತುವೆ,
ಕಲ್ಲೆದೆಯನು ಸಹ ಕರಗಿಸುವೆ !
ಲೋಕದ ಚೆಲುವನು ಹಾಡಲು ನಿನಗೆ
ನಾಕದ ವಾಣಿಯ ವಿಧಿಯಿತ್ತಿಹನು !

ನನಗೂ ನಿನ್ನನು ನೋಡುವ ಬಯಕೆ :
ವನವನೆ ಹುಡುಕಿದೆನದಕಾಗಿ.
ಯಾರಿಗು ಕಾಣದೆ ಕೂಗುವೆ ಅವಿತು :
ತೋರಿಯ ಮೊಗವನು ನನಗಾಗಿ ?

ಇಂತಿರೆ ನಿನ್ನಯ ಗಾನವೆ ಸಾಲದೆ
ಸಂತಸ ಸುಗ್ಗಿಯ ಸಾರಲೈ ?
ಇನಿದನಿ ಇಂಪನು ಬೀರುತಲಿರಲು
ನನಗಿನ್ನೂ ನೋಡುವ ಬಯಕೆ !

ಬಯಕೆಯು ತೀರಿದ ಹರುಷಕಿಂತಲೂ
ಬಯಕೆಯಿರುವ ಹರುಷನೆ ಹೆಚ್ಚು :
ಸಂತತ ನಿನ್ನಯ ಸವಿದನಿಯೊಂದಿರೆ
ನಿನ್ನ ಕಾಣುವಾಸೆಯು ಹುಚ್ಚು !

ಜೂನ್ ೧೯೩೦]

ಮಡಿದ ಚಿಟ್ಟೆಯೊಂದನ್ನು ಕುರಿತು

ಬಿಸಿಲಿನಲಿ ಬೆಂದೆಯೋ, ಯಾರಿಂದ ನೊಂದೆಯೋ,
ಮಡಿದು ಬಿದ್ದು ರುಳಿರುವೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ;
ಕುಸುಮಗಳ ವೃದ್ಧತಲ್ಪದಲಿ ಮಲಗುತಿಹ ನಿನಗೆ
ಹುಡಿಮಣ್ಣು ಹಾಸುಗೆಯೆ, ಈ ಗತಿಯೆ, ಕೊನೆಗೆ ?

ಸಂಸರಿಯೆ ತಿಳಿಹಳದಿ ; ಕೆಂಬವಳದಳಗೆಂಪು ;
ವೃದ್ಧವಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹಾಲುಬಿಳುಪು ;—
ಇವುಗಳಿಂದೆಸೆಯುತಿಹ ಚಲಿಸದೀ ರೆಕ್ಕೆಗಳು
ನಿನ್ನ ಬದುಕಿನಲಂದು ಎನಿತು ಸೊಗಸೊ !

ಅಂದು ನಿನ್ನಯ ಬೀಡು ಅಲರು ತರು ಲತೆಗಳಲಿ,
ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಬೀಡು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ !
ಅಂದು ನಿನ್ನಯ ನೆಲೆಯದೆಲ್ಲೋ ಕಾಣದ ಮೂಲೆ,
ನಿನ್ನ ನೆಲೆಯಿಂದೆನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ !

ಅಂದು ನೀ ಹಾರುತಿರೆ ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಸೌಂದರ್ಯಸಾಗರದ ತೆರೆ ಸುಳಿಯಿತು ;
ನೀನಳಿದೆ — ಹಿಂದೆಯೇ ಬಹುದು ತೆರೆಗಳ ಮಾಲೆ ;
ಆದರಾ ಒಂದು ತೆರೆ ಸುಳಿದಳಯಿತು.

ನಿತ್ಯಸೌಂದರ್ಯಸಾಗರದೊಳಲೆಗಳ ಮಾಲೆ
ನಿತ್ಯವೂ ಸುಳಿದಳವುದಿದೆ ಸೃಷ್ಟಿ-ಲಯ ಲೀಲೆ !
ಆ ಮಹಾಸಾಗರದೊಳಲೆಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟು,
ಅವುಗಳೈಕೈ ಕೊನೆಯಲ್ಲ-ಇದೆ ಗುಟ್ಟು !

ಕೂಗು ಕೂಗು ಕೋಗಿಲೆ

ಕೋಗಿಲೆ ! ಕೋಗಿಲೆ !

ಕೂಗು ಕೂಗು ಕೂಗಿಲೆ !

ಜೈತ್ರವಧುವ ದೂತನೇನು ?

ಅವಳ ಹೃದಯವೇ ನೀನು !

ಅವಳ ಹರುಷದಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗಿ

ಅವಳ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗಿ

ಅವಳ ಜೀವನಾಣಿಯಾಗಿ

ಬಾಳುತ್ತಿರುವೆ, ಗಾನಯೋಗಿ !

ಹೊಸತು ವರುಷದಾದಿಯಿಂದು :

ಕಾಲಚಕ್ರದುರುಳಿದೊಂದು.—

ಕಾಲದೊಡನೆ ಚರಿಸುತ್ತಿದೆ ಅ -

ನಂತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ವಾಣಿ !

ಮಾಗಿಯೊಮ್ಮೆ ಬರುವುದು,

ನಿನಗೆ ಮೌನ ತರುವುದು.

ಆದರಿಂದು ಸುಗ್ಗಿವೆಣ್ಣು

ಸಾರುತಿಹಳು, ಎನಿತು ಚೆನ್ನ !

ಹರುಳು ಚಿಂದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು

ಹೊಸತು ಹಸುರು ಸೀರೆಯುಟ್ಟು

ಹೂವು ಮುಡಿದು

ನೆಗೆದು ಕುಣಿದು

ಜಗಕೆ ಸೊಗವ ಬೀರಲೆಂದು

ಸುಳಿಯುತ್ತಿರುವಳು,

ಖಗಕೆ ರಾಗ ಕಲಿಸು ಎಂದು

ನಿನ್ನ ಕರೆವಳು.

ಕೂಗು ಕೂಗು, ಕೋಗಿಲೆ !
ಎನಗು ರಾಗ ಕಲಿಸೆಲೆ !

ನೀನು ಅವಳ ಪ್ರೇಮ ಪುತ್ರ :
ಇಲ್ಲದೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಜೈತ್ರ !
ಎಲ್ಲ ಜನರ ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ !
ಕವಿಗಳಿಗೋ ಪರಮ ಮಿತ್ರ !
ನೀನು ಕೂಗುತಿರಲು, ಒಡನೆ
ನಾನು ಕುಣಿಯುವೆ !
ಹೇ ! ವಿಶ್ವಹೃದಯ ವಾಣಿ,
ನಿನಗೆ ಮಣಿಯುವೆ !

ನಿನ್ನ ಕೂಗ ಕೇಳಿ ತಣಿಯೆ,
ನಿನ್ನ ಹಾಡ ಹಾಡಿ ದಣಿಯೆ !
ಕೂಗು, ಕೂಗು, ಎನ್ನ ಕೂಗು :
ಕೂಗು ಕೂಗು ಸಂತತಂ !
ಎನ್ನ ಹರುಷದಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ
ಹರುಷ ಹೆಚ್ಚಿಸು ;
ಎನ್ನ ಕೊರಗಿನಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ
ಕೊರಗು ಮುಚ್ಚಿಸು ;
ನೆಚ್ಚು ನಟ್ಟು, ಕೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟು,
ಜಡತೆ ತೊಲಗಿಸು ;
ಎನ್ನ ಬಾಳು ಮುಡಿಯೆ, ಕೊನೆಗೆ
ಹಾಡಿ ಮಲಗಿಸು.

ಮಳೆ ಮುಗಿದಿದೆ !

ಮಳೆ ಮುಗಿದಿದೆ, ಕೊಳೆ ತೆಗೆದಿದೆ,
ಆಗಸವನ್ನು ನೋಡು !
ಕಳೆಯೇರಿದೆ ಜಗಮೊಗದಲಿ —
ನೆರೆ ಹರುಷದ ಬೀಡು !
ಅಳಲನ್ನು ಬಿಡು, ಗೆಲವನ್ನು ತೊಡು,
ನೀ ನಲಿನಲಿದಾಡು !
— ಇಂತೋರೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಲಿಸು,
ಅದೊ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು !
ಸಂತಸ ಸಂದೇಶವದು,
ಆ ಕೋಗಿಲೆ ಹಾಡು :
ಅಂತೋರೆಯಲು ತೊಡಗಿರುವುದು
ಎನ್ನಿ ಬಡ ಹಾಡು.

ಮಳೆ ಮುಗಿದಿದೆ, ಕೊಳೆ ತೆಗೆದಿದೆ,
ಆಗಸವನ್ನು ನೋಡು !
ಕಳೆಯೇರಿದೆ ಜಗಮೊಗದಲಿ —
ನೆರೆ ಹರುಷದ ಬೀಡು !

ಹೊಸ ಪರಿಯಲಿ ಹಸುರುಡುಗೆಯ
ತಳೆದಿಹಳೆ ರಮಣಿ ;
ಕುಸುಮಗಳವು ನಸುನಗುತ್ತಿವೆ —
ನೆರೆ ಸೌಂದರದ ಕಣ !

ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನ ಹೊನಲಿಳಿಯನ್ನು
ಮುಳುಗಿಸಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ;

ತುಂಬಿದ ಹೃದಯದ ಹರುಷವು
ಅದರೊಳು ಬೆರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಹೊಂಬಿಸಿಲೊಳು ನಲಿದಾಡುತ್ತ
ಹಾರುತ್ತಲಿದೆ ಚಿಟ್ಟೆ ;
ಅಂತೆಯೇ ನು ಹಾರುವೆನೆ? ----
ಗರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟೆ !

ಎಳತನದಲಿ ಸುಳಿದಾಡುವ
ಯೊಸ ಬಯಕೆಗಳಂತೆ ;
ಬಗೆಬಾನಲಿ ಒಗೆಯುವ ಸೂಗ
ಸವಿಗನಸುಗಳಂತೆ ;

ತಿಳಿಗೊಳದಲಿ ಅಲೆದಾಡುವ
ಬಿಳಿ ಹಂಸಗಳಂತೆ ;
ಕವಿ ಹೃದಯದಿ ಮೊಳೆತ್ತೇಳುವ
ನಲ್ ಭಾವಗಳಂತೆ ;

ನೀಲಿಯ ನಭದಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತ
ಬಿಳಿಮುಗಿಲಿನ ಮಾಲೆ
ತೇಲಾಡುತ್ತ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿವೆ ----
ಎನವುಗಳ ಲೀಲೆ !

ಇಂತೊರೆಯುತ್ತ ಮುಗಿಲುಗಳವು
ಮರೆಯಾಗುವುವೀಗ :
' ಸಂತಸಗಡಲಿಂಗುವ ಮೊದ-
ಲದ ಕುಡಿಯಿರಿ ಬೇಗ ! '

ಮಳೆ ಮುಗಿದಿದೆ, ಕೂಳೆ ತೆಗೆದಿದೆ,
ಆಗಸವನು ನೋಡು !
ಕಳೆಯೇರಿದೆ ಜಗಮೊಗದಲಿ ---
ನೀ ನಲಿನಲಿದಾಡು !

ಜುಲೈ ೧೯೩೧]

ಹೂ ಬಿಸಿಲು

ಇಳಿ ನಿಧ್ವೇಯ ಮುಸುಕನು ತಾನ್
ನಸು ನಸು ತೆರೆದಿತ್ತು;
ಮೂಡಲ ದೆಸೆಯಲಿ ತಿಳಿ ಬಾನ್
ಹೂವನು ತಳೆದತ್ತು -
ಮೂಡಿತ್ತು ಹೊತ್ತು.

ಹೊನ್ನಿನ ಹೂವರಳಲು ತೊರೆ -
ಹರಿಯಿತು ಹೂ ಬಿಸಿಲು ;
ಹೊನ್ನಾದುದು ಬಾನಿನ ಕರೆ,
ಬುವಿಯಾಚೆಯ ಹೊಸಿಲು -
ಮಾಯೆಯಿ ನೆನುವವೊಲು.

ಜಗವೆಲ್ಲವ ಸೋಂಕಲು ಹೂ -
ಬಿಸಿಲಿನ ಹೂಮುತ್ತು,
ತಿರೆ ಹಿಗ್ಗಿತು ಬನ ಬಯಲಿನ
ಹೊಸ ಹೊಸ ಹೂ ಹೊತ್ತು -
ಹರುಷವೆ ಹೂವಾಯ್ತು !

ಜನವರಿ ೧೯೩೭]

ಸೊಗಸಿನ ಸಂಜೆ

ಗವಿಪುರದ ಗುಡ್ಡನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸರಸದಲಿ

ಗೆಳೆಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಕೂಡಿ ಕುಳಿತಿರಲು ನಾ ಕಂಡೆ

ಬುವಿ ಬಾನು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಜಗುಳ್ಳ ರಾಗದ ಉಂಡೆ

ಎನೆ ಮನಕೆ ಹೊಳೆದ ಮುಳುಗುವ ಹೊತ್ತ ; ಹರುಷದಲಿ

ಹೃದಯವುಬ್ಬಿತು ; ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡಿ ಕಾಡಿದುದೆನ್ನ :

‘ ಈ ಎಡೆಯಲಿಂತೆನಿತು ಸಂಜೆಗಳ ನೋಡಿಲ್ಲ ?

ಆದರೇ ಹರುಷವೇಕೊಮ್ಮೆಯೂ ಮೂಡಿಲ್ಲ ?

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ನೋಟವೆಲ್ಲವಿದುವೇ, ಮುನ್ನ.’

ಉತ್ತರವನರಸುತ್ತ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತ ಬಂತು ;

ಮೂಡಿದಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗುಸಿರಿತ್ತು ಗೆಳೆಯನಿಗಿತ್ತಿ :

‘ ನಿಜದಿಂದ ನಾವ್ ಗೆಳೆಯರಾದುದೀ ಹೊತ್ತೆ ;

ಅದರಿಂದ ಸಂಜೆಗೆಂದಿಲ್ಲದಾ ಸೊಗಸಿಂತು !

ಅಲ್ಲವೇ ?’ ಎಂದೆನ್ನ ಗೆಳೆಯನೆನೆ, ಅಹುದೆಂದೆ.

ಅಹುದೆಂದ ಮೂಡಿ ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರ ಮುಂದೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೪೦]

ಬಾ ಬಾ ಚಂದಿರ

ಬಾ ಬಾ ಚಂದಿರ

ಮಧುರ ಮಧುರ ಮನಮೋಹನ ಸುಂದರ

ಮುಗಿಲಿನೆಡರುಗಳ ಮೆಟ್ಟುತ ಬಾ ಬಾ

ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಬೀರುತ ಬಾ ಬಾ

ಎನ್ನ ಮನೋಜಲನಿಧಿ ಉಕ್ಕಿಸುತ

ಹೃದಯಕುಮುದವನ್ನರಳಿಸುತ

೧೯೩೪]

ಬದಿಗೆ ಚಂದ್ರ -- ಬದಿಗೆ ತಾರೆ

ಅಲ್ಲಿ ಅದೋ ನೋಡು, ಜೋಡಿ :
ಬದಿಗೆ ಚಂದ್ರ, ಬದಿಗೆ ತಾರೆ--
ಬೈಗುಗಿಂಸ ಕರೆಯ ಮೇಲೆ
ಸಂಜೆ ಜೆಲುವ ಹೊಸತು ಗಾಡಿ !

ಸಂಜೆನೆಣ್ಣ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ
ವಜ್ರದೊಂದು ಬುಲಾಕು ;
ಕೋರ ಮುತ್ತಿನೊಂದನಿಟ್ಟು
ಸಮೆದ ಮೂಗುಜೊಟ್ಟು -
ಎನಲು ನೋಡದೋ ಜೋಡಿ !

೧೯೪೨|

ಚೌತಿಯ ಚಂದ್ರ

‘ ಅಳಬೇಡ ಕಂದಯ್ಯ ಅಳಬೇಡ ಬಾ ಕಿಟ್ಟಿ,
ಹೊಳೆಯುವ ಚಂದ್ರನ ನೋಡು.
ನಗುತ ನಗುತ ನೀನು ರಗಳೆಯೆಲ್ಲವ ಬಿಟ್ಟು
ನಲಿಯುತ ಅವನೊಡನಾಡು.’

‘ ನಿನ್ನ ಮಾತದು ಸುಳ್ಳು, ಅದು ಚಂದಿರನೆ ಅಲ್ಲ,
ಆಟದ ಕಾಗದದ ದೋಣಿ.
ನನ್ನ ಈ ಕೈಗಳಿಗದು ನಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ,
ನೀನದನು ತಂದುಕೊಡಮ್ಮ.’

‘ ಮರೆತಿದ್ದ ಕಿಟ್ಟಣ್ಣ: ಇತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ ತೇಲಿ
ನಿನ್ನ ಕಾಗದದ ದೋಣಿ;
ಅಳದೆ ಆಡುವವರ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡೊಯ್ಯ
ಬಿಳಿಗುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ದೋಣಿ.’

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೩೦]

ಸುಧೆ ಸುರಿಯುವ ತಿಂಗಳ ಕಳೆ

ಸುಧೆ ಸುರಿಯುವ ತಿಂಗಳ ಕಳೆ
ನೀಲಿಯ ತಿಳಿ ಬಾಣು ;
ಕೆಳಗಿದೊ ನೆರೆ ಮಲಗಿಹ ಇಳಿ—
ಒಬ್ಬನೆ, ಸುಖಿ ನಾನು !

ತೀಡುತಲಿದೆ ತಂಗಾಳಿ,
ಮೌನವು ಹಬ್ಬುತಿದೆ ;
ಹಾಡುತ ಬಲು ಮುದತಾಳಿ
ಎನ್ನೆ ದೆಯುಬ್ಬುತಿದೆ !

ಎನಗಮೃತವು ತಿಳಿ ಜೊನ್ನ,
ನಾನದ ಕುಡಿಯುವೆನು :
ಅಮರತ್ವವನಿದೊ ಮುನ್ನ
ಸಾನಿಲ್ಲಿಯೆ ಪಡೆಯುವೆನು !

ಜನವರಿ ೧೯೩೨]

ಕಾರ್ತಿಕೋತ್ಸವ

ಕಾರ್ಗಾಲ ಮುಗಿದು ಮೊದಲಾಯ್ತು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ :
ಮಳೆ ತೊಳೆದ ನೆಲ ಬಾನ್ಸು ಹಚ್ಚಹಸುರುಟ್ಟು
ಅಚ್ಚನೀಲಿಯನಾಂತು, ಎತ್ತ ನೋಡಿದೊಡತ್ತ
ಸೊಂಪು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು : ಏನು ಹಸುರಿನ ಹರವು,
ನೀಲಿಮೆಯ ಆಳ ! ಕಾರ್ಗಾಲದಾರ್ಭಟವು
ಮುಗಿದು, ಮೋಡದ ದಾಳಿ ತೆಗೆದು, ಮುಂದೈತರುವ
ಶಾಂತಿಯನು ಸಾರುವಾ ಬಿಳಿಯ ಬಾವುಟವದೋ,
ಬಿಳಿ ಮುಗಿಲ ಸಾಲು, ಮೆಲುಮೆಲನೆ ಬರುತಿಹುದು.
ಊರ ಗೊಂದಲವುಳಿದು ಗಡಿಯ ಬಯಲನು ಸೇರಿ
ನಿಲ್ಲಲಾ ಶಾಂತಿ ಮೈತಳೆದಂತೆ ಕಾಣುವುದು :
ಬಿಸಿನೀರ ಸ್ನಾನವೆನೆ ಹಿತವಾದ ಬಿಸಿಲಿನಲಿ
ಮೈಯೊಡ್ಡಿ ಮಲಗಿಹುದು ಮೆಲುಕಿಡುತ ಹಸು ಮಂದೆ ;
ಹಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿಹನು ತುರುಗಾಹಿ ಹೈದ
ಹೊಂಗೆಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ, ಬಂಡೆಯೊಂದಕೆ ಒರಗಿ.
ತುಸ ಮುಂದೆ, ಸುತ್ತಲೂ, ನೆಲನೆ ಹೂತುದೆನೆ
ಹೊಲತುಂಬ ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳ ಹೂ ಹಸರ.- ಏನ್ ನೋಟ !
ಸಂಜೆ ಬರಲೇನೆಂಬೆ ವರ್ಣದುತ್ಸವವ,
ಕಡುಗೆಂಪು ಕೆನ್ನೀಲಿ ಹೊಂಬಣ್ಣ ಹಳದಿಗಳ
ಸಂಮಿಶ್ರಣದಿನಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಿಲಾಸವ !
ಇರಲಿರಲು, ಇರುಳಾಗಲೊಡನೆ ಬಾನ್‌ಚಾವಣಿಯ
ತೂಗು ಸೊಡರೆಲ್ಲವೂ ತಟ್ಟನೆಯ ಹೊತ್ತಿತೆನೆ
ತೆಕ್ಕನೆಯ ತೀವಿ ತಿಮಿರದ ಪಟವ, ಮಿನುಗುವುದು
ಕೃತ್ತಿ ಕಾವುಂಜ ಲಕ್ಷಿತ ಲಕ್ಷಲಕ್ಷೋಪ-
ಲಕ್ಷನಕ್ಷತ್ರ. ಈ ವ್ಯೋಮದೀಪೋತ್ಸವವ-
ನನುಕರಿಸಿ ಬುವಿಯ ಜನ - ಬಲ್ಲಿದರು, ಬಡವರು -

ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಳಗುವರು ಮನೆಯ ಸೊಡರುಗಳಿಂದ.
'ಇದುವೆ ದೀಪಾವಳಿ ! ಇದೆ ಕಾರ್ತಿಕೋತ್ಸವ !'
ಎಂದು ಮೂಡುವನು ಶಶಿ ಕೃತ್ತಿಕೆಯ ಕೆಳಗೋವಿ,
ಇಳಿಗೊದವಿಸುತ ಚಾರು ಚಂದ್ರಿಕೋತ್ಸವವ.

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೪೩]

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು

ಮುಸುಕಿದ ಮಬ್ಬದು ಜಾರುತಿದೆ,
ಹೊಸ ಕಳೆ ಇಳೆಯಲಿ ತೋರುತಿದೆ !
ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲದೊ ಮೂಡುತಿದೆ,
ಸೊಗದಂಬನು ತಾ ಹೂಡುತಿದೆ !

ಬಗೆಬಗೆ ಸುಮಗಳ ಬಣ್ಣವ ಸಮನಿಸಿ
ಬಾನ್‌ಬಟ್ಟೆಯಲದ ಬರೆದಂತೆ
ಬಗೆಗೊಪ್ಪುವ ಮಳೆಬಿಲ್ಲನು ನೋಡು -
ಬ್ರಹ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿವಿಲಾಸದ ಹಾಡು !

ಜಗದಾನಂದವನಳೆಯುವ ತೆರದಲಿ
ಬಾಂದಳವನ್ನದು ಅಪ್ಪುತ್ತಿದೆ ;
ಸೊಗಸಿನ ಕಣಿ ನಾನೆನ್ನವ ಪರಿಯಲಿ
ಹೃದಯ ಮನಂಗಳಿಗೊಪ್ಪುತ್ತಿದೆ !

ಬಾಗಿದ ಬಣ್ಣದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊನೆಗಳ-
ನೆನ್ನಯ ಹೃದಯವು ಬಿಗಿಯುತ್ತಿರೆ,
ಮೇಗಡೆ ಹಾರುತ ಒಡನೆಯೆ ಬಿಲ್ಲನು
ಪಿಡಿಯುವ ತೆರದಲಿ ನೆಗೆಯುತ್ತಿರೆ ;

ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲಿ ಚೆಲುವನು ಬೀರಿ
ಸೃಷ್ಟಿರಹಸ್ಯವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರಿ
ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲದು ಕಣ್‌ಮರೆಯಾಯ್ತು,
ಬಾನ ಬಟ್ಟೆ ತಾ ಬರಿದಾಯ್ತು !

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೩೧]

ಚಣವೆ ಸಾಕು ಚೆಲುವಿನ ನೋಟ !

ಚಣದ ಹಿಂದೆ ಪಡುದೆಸೆಯಲ್ಲಿ
ಮುಂಗಾರಿನ ಪೆರ್ಮುಗಿಲುಗಳ
ಕರ್ದರೆ ಕವಿತ್ತು,
ಮುಳುಗುನೇಸರನು ಮರಸಿತ್ತು,
ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪೆರಚಿತ್ತು.

ಎನು ಅಚ್ಚರಿಯದೀ ನೋಟ !
ಬಾನು ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂದೋಟ !
ಕರ್ದರೆ ಸರಿದಿಹುದು —
ಪಡುವಣ ರಂಗದಿ ಮೆರೆದಿಹುದು
ರಂಗುರಂಗಿನಾಟ.

ನೋಡೆ ನೋಡೆ — ಎಂತಹ ನೋಟ !
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೇಲಾಟ !
ಆದರೆ, ಇರುಳ ತೆರೆ
ಬೀಳಲು, ಎಲ್ಲ ಮರೆ —
ಚಣವೆ ಸಾಕು ಚೆಲುವಿನ ನೋಟ !

ಮೇ ೧೯೪೦]

ಕಿರುತಾರೆ

ಬಗೆಯನು ಬಾನಿಗೆ
ಬಿಗಿಯವ ಕೊಂಡಿ ;
ಬಾನಿಂದಾಚೆಯ
ಬೆಳಕಿನ ಕಂಡಿ.
ಬಾನಿನ ಆಳದ
ಅರ್ಥದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ;
ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನಾ
ಮಂಗಳ ಕೀರ್ತಿ.
ನೆನಹಿಗೆ ನಿಲುಕದ
ಅರ್ಥದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ;
ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ ಪರಿ-
ಚಾಯಕ ದೀಪ್ತಿ.
ಓ ಕಿರುತಾರೆಯೆ ! ಬಾನೊಳಗೆ
ಬೆಳಗುವಂತೆ ಬೆಳಗಿನ್ನೊಳಗೆ.

ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೪೦]

ಹಲಸೂರಿನ ಕೆರೆ

ನೋಡಿದೆ ಹಲಸೂರಿನ ಕೆರೆ
ಮನ್ನಿಸಿ ಕೆಳೆಯೊಲವಿನ ಕರೆ
ಸರಿದರೆ ಮಳೆಮುಗಲಿನ ತೆರೆ
ನಗುನಗುತಿರೆ ತುಂಬು ಪೆರೆ
ನೋಡಿದೆ ಮನ ತಣಿಯೆ
ಹೃದಯವು ಕುಣಿಕುಣಿಯೆ
ಹಿಂದಿನ ಸವಿ ನೆನಪೊಂದನು
ತಟ್ಟನೆ ಮನ ನೆನೆಯೆ.

ಅಂದಿನ ದಿನ ಸುಂದರ ಇನ
ಶೊಳಗುತಲಿರೆ ತಿಳಿ ಬಾನಿನ
ಮೇಗಡೆ, ಹೊಸ ಹಸೂರಿನ ವನ
ತಂಪೆರಚಿರೆ, ತಿಳಿನೀರಿನ
ಈ ಕೆರೆಯಲಿ ದೋಣಿಯಲಿ
ಸಾಕೆನಿಸದ ಕೇಣಿಯಲಿ
ಕೆಳೆಯರು ನಾವ್ ನಲಿದುದನು
ಮರೆಯುವುದೆಂತೆನ್ನ ಮನ ?

ಕೆಲದಲಿ ಕೆನ್‌ಸಿಂಗ್‌ಟನ್ ವನ :
ಸೆಳೆದಿದೆ ಕೆಲ ಗೆಳೆಯರ ಮನ.
ನನಗಾದರೊ ಈ ಉಪವನ
ಪರಕೀಯವು - ಕನ್ನಡತನ
ಕಾಣದು ವನದಲ್ಲಿ,
ಹೆರರೊಡೆತನದಲ್ಲಿ :
ಇದನುಪಭೋಗಿಪರೆಲ್ಲರು
ಅಂಗ್ಲರೆ ಮೊತ್ತದಲಿ.

ಈ ವನ ಕೆರೆಗಳ ಮೇಳನ
 ನಮ್ಮಯ ಬದುಕಿನ ಲಕ್ಷಣ :
 ಕೆರೆಯಂತೆಯೆ ಮರೆ, ಜೀವನ ;
 ವನ, ಮುಸುಕಿಹ ಆಂಗ್ಲತನ.
 ಜಾಡ್ಯವು ಮೈತೆಗೆಯೆ
 ಮುಸುಕನು ಹರಿದೊಗೆಯೆ
 ಹಲಸೂರ್ ಕೆರೆ - ಹೊಸ ಜೀವನ -
 ಮೆರೆವುದು ತಾನಾಗಿ.

ನಮ್ಮಯ ನಡಿ ನುಡಿ ನಯ ಕಲೆ
 ನಮ್ಮ ಜನದ ಬದುಕಿನ ಬೆಳೆ
 ನಾವು ಕಂಡ ಆತ್ಮದ ನೆಲೆ
 ಪರಕೀಯರಿನಾಯ್ತು ಕೊಲೆ :
 ಅದಕೀಯೆಡೆ ಸಾಕ್ಷಿ,
 ಈ ಕೆರೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ,
 ಕನ್ನಡ ಕಲಿ ಕಾವಲಿಟ್ಟು
 ಗೋಪುರವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಹಲಸೂರಿನ ಕೆರೆ ಸುಂದರ,
 ನಲವು ಚಿಲುವುಗಳ ಮಂದಿರ :
 ಬಾನೊಪ್ಪಿರೆ ಮಣಿ ಹಂದರ
 ಬೆಳಗುತಲಿರೆ ಮೇಲ್ ಚಂದಿರ
 ಬಿಳಿ ಮುಗಿಲಿನ ಹಾಳೆ
 ಹಾಲಿನ ಕೆನೆ ಹೋಲಿ
 ನೀರವ ನಿಶಿಯಲಿ ಬಂಧುರ
 ಭಾವನೆಗಳು ತೇಲಿ.

ಬೆಟ್ಟದ ಬಸವ

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿಹ ಮೇವನು ಮೇದು ಮೆಲುಕನು ಹಾಕುತ ಮಲಗಿಹೆಯ ?
ಹೊಟ್ಟೆಯು ತುಂಬಲು ಉಳಿದುದು ಏನೆನ್ನುತ ನೆರೆ ನಿದ್ದೆಯೊಳ್ ಮುಳುಗಿಹೆಯ ?

ಹೇಳೆಲೆ ಬಸವನೆ ಇಂತಿಹೆಯೇಕೆ ?

ನಿನಗೇನಾದರು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕೆ ?

ಇಲ್ಲದೊಡಿರುವುದೆ ನಿನಗದು ಸಾಕೆ ?

ಏತಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವೆ ?

ಉತ್ತರವೀಯದೆ, ಗುಟರನು ಹಾಕದೆ, ಏತಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಲಗಿರುವೆ ?

ಬೆಟ್ಟವನಡರುವ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಮೊದಲೇ ನಿನ್ನನು ನೋಡುವರು ;

ಸಿಟ್ಟಿನ ಬಸವನು ನೀನಲ್ಲವು ಎಂದೆಲ್ಲರು ನಿನ್ನೊಡನಾಡುವರು :

ತಿನ್ನಲು ಬಾಳೆಯ ಹಣ್ಣನು ನಿನಗೆ

ಕೊಡುವರು ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ್ಗಳ ಜೊತೆಗೆ ;

ಪೂಜಿಸಿ ಎಸೆವರು ಹೂಗಳ ಬಳಿಗೆ -

ಎಲ್ಲಕು ಒಡೆಯನು ಪೂಜಾರಿ !

ಗಾಡಿಯ ಹೊಡೆವವನೂರಲಿ ಒಡೆಯ ; ಕೈಲಾಸದಲಿ, ಕಾಮಾರಿ !

ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆದಿದರೂ ಶನಿ ಬಿಡದೆನ್ನುವ ನಾಣ್ಣುಡಿ ನಿನಗಾಯ್ತು !

ತಾಮಸಗುಣವೇ ನಿನ್ನನು ಕೆಡಿಸಿತು, ಇಲ್ಲಿಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಹೋಯ್ತು .

ಆದರು ನಿನ್ನನು ನಂಬುವುದೆಂತು ?

ನೀ ಮುಳಿದರೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂತು

ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವು ಕೊನೆಗಂತು -

ಅದಕೋಸುಗ ನೀ ಶಿಲೆಯಾದೆ !

ಆದರು ಅಂಜಿಕೆ ತೊಲಗುವುದೆಂತು ? - ಭಕ್ತರ ಪೂಜೆಗೆ ನೆಲೆಯಾದೆ !

ಉದಯದ ರಾಗವ ನೋಡುವೆ ನೀನು, ಕೇಳುವೆ ಸಂಜೆಯ ಸವಿದನಿಯ ;

ಹೃದಯಕೆ ತಂಪನು ನೀಡುವ ತಂಗಾಳಿಯಲೋಲಾಡುವೆ ಮನದಣಿಯ ;

ನೀಲಿಯ ಆಗಸ ಮೇಲಿಹುದು ;
ಮುಗಿಲಿನ ಮಾಲೆಯು ಮೆರೆದಿಹುದು ;
ತರುಲತೆ ಗಡಣವು ಬಳಸಿಹುದು ;—

ಅರಮನೆಯಲ್ಲವೆ ಇವು ನಿನಗೆ !

ಊರಿನ ಗೊಂದಲವುಳಿಯುತ ಬರುವೆನು, ನಿನ್ನರಮನೆಯನು ಕೊಡು ನನಗೆ.

ಬಿಸಿಲಲಿ ಮಳೆಯಲಿ ಕಾಯುವೆ ನೆನೆಯುವೆ, ಮಂಜಿನ ಪುಂಜದೊಳದ್ದಿರುವೆ ;
ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬೆದರದೆ, ಮಳೆಯಲಿ ಮುಳುಗದೆ, ಮಂಜಿಗೆ ಅಂಜದೆ ನೀನಿರುವೆ.

ಸಂತತ ತಪವನು ಎಸಗುವೆಯೆ ?

ಶಾಂತಿಯ ಕಡಲಲಿ ಮುಳುಗಿಹೆಯೆ ?

ಸಾಧುತ್ವವ ನೀ ಸಾರುವೆಯೆ ?—

ಮೌನವ ಧರಿಸಿಹೆ ಮನದಲ್ಲು !

ನಿನ್ನೀ ಕಲ್ಮನವೊಡೆಯಲು ಅರಿದು, ನಿನ್ನಯ ಗುಟ್ಟು ಕಗ್ಗಲ್ಲು !

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೩೦]

ಅಂದಿನ ವಾರ

ಕೋಗಿಲೆ ಕೂಗಿತು : 'ಓ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,
ಹೊತ್ತಗೆಗಳ ಕಂತೆಯ ಹೊತ್ತು
ಹೋಗುವೆ ಶಾಲೆಗೆ ನಿತ್ಯವು ನೀನು.
ಏನಿದು ಹುಚ್ಚು, ನೋಯದೆ ಕತ್ತು ?
ಬಾ, ಮಲಗಿ ಮರದಡಿಯಲಿ, ಹೊರಳು -
ನಿತ್ಯವೆ ಹಸುರಿನ ಹಾಸು, ನೆರಳು ?

' ಬಿಳಿಯ ಮುಗಿಲ್ಲಗಳ ಮಂದೆಯ ನೋಡು,
ಹರುಷದ ನೊರೆಹಾಲ್ ಗರೆಯುತಿದೆ ;
ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನ ಬಾನ್ ದೊರೆ
ತಿರೆಯನು ತೋಯಿಸಿ ಹರಿಯುತಿದೆ ;
ಈ ಮರದೆಡೆಯನು ಬೇಗನೆ ಸಾರು,
ಮುಗಿಯುವ ಮುನ್ನವೆ ಹರುಷವ ಹೀರು.

' ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ನಿನ್ನನು ನಿಲ್ಲಿಸೆ
ಹಾಡುವೆ ನಿತ್ಯವು ನಿನಗಾಗಿ ;
ಕೇಳದೆ ಎನ್ನಯ ನುಡಿಗಳ, ಕೊರಗುವೆ
ಹಾರಿಬರಲು ಕೊರೆಯುವ ಮಾಗಿ.
ಆಗಲೆ ಸಾರುತಲಿದೆ ಕಾರ್ಗಾಲ ;
ಎನ್ನಯ ಕೆಳಗಿಂದೇ ಕೊನೆಗಾಲ.

' ಕಾವ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಕಣಿಯನ್ನೇ
ಕೈಗಾಣಿಸುವೆನು - ಇದೊ ನೋಡು ;
ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿಹ ಬಿಂಬವನಪ್ಪಲು
ಏಕೇ ಸಾಹಸ, ಈ ಪಾಡು ?

ನೋಡಿ, ಕರೆದು, ನೆರೆಯಲು ಇರೆ ಕಣ್ಣು
ಒಲಿದೈತರುವಳು ಚೆಲುವಿನ ಹೆಣ್ಣು.

‘ ಶಾಲೆಯ ಓದೊಂದೇ ಓದು,
ಪುಸ್ತಕ ಪಠನವೇ ಅನಂದ !—
ಕುರುಡರ ಗೋಳಿದು ಏತಕೆ, ಮರುಳೆ ?
ಕಣ್ಣಿರೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿತ್ಯಾನಂದ.
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕವಿ ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಕಾಡು ;
ಸುಗ್ಗಿಯೊಂದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಗೆ ಹಾಡು !

‘ ಕಿವಿಯನು ಕೊರೆಯುವ ಬೋಧಕವೃಂದವ
ಕತ್ತುಹಿಡಿದು ತುಸ ದೂಡುತ್ತ ;
ಸವಿ ಸುಧೆಗರೆಯುವ ವಿಶ್ವಹೃದಯವನು
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗಲಿ ನೋಡಿತ್ತ :
ಅದುವೇ ನಾಕದ ಅಶ್ರುತ ಗಾನ,
ಪ್ರೇಮಿಗಳರಸುವ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ.’

— ಇಂತುಲಿಯುವ ಕೋಗಿಲೆಯನು ಮನ್ನಿಸಿ
ನಿಂತೆನು ಅಲ್ಲಿಯೆ ಬಲು ಹೊತ್ತು ;
ಮರೆತೆನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೆ—
ಶಾಲೆಯ ಪಾಠವು ಮುಗಿದಿತ್ತು.
ಆದರೆ ಅಂದಿನ ಪಾಠವೆ ಹೆಚ್ಚು ;
ಆದರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹುಚ್ಚು !

ಫ್ರೆ ೧೯೩೨]

ಹರಟೆಯ ಹೊಡೆಯಲು ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲ

ಹರಟೆಯ ಹೊಡೆಯಲು ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲ,
ಕೆಲಸವ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ;
ಹರುಷದ ಹೆಸರೇ ಮೊಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ,
ಆಳಲಿಗೆ ಕಾರಣ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ;
ಆದರು ಮನ ಬಲು ಕುಗ್ಗಿತ್ತು,
ಮುಖವದು ತಗ್ಗಿತ್ತು.

ಊರಿನ ಗಜಿಬಿಜಿ ಗೊಂದಲವುಳಿದು
ದೂರದೂರ ಬಲು ದೂರದಲಿ
ನೇರಿಳೆ ಮರದಡಿ ನೆಳಲನು ಕಂಡು
ಸೇರಿದೆ ನಾನಾ ಮರದಡಿಯ.
ಆ ನೇರಿಳೆ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮಲಗಿದೆ ಮೌನದಲಿ.

ಹಸುರು ಗರಿಕೆ ಹೊಸ ಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ
ಸುಳಿಯಿತು ಹೊಂಬಿಸಿಲಿನ ಲೀಲೆ !
ಸೂರ್ಯದೇವನನು ಪೂಜಿಸುವಂದದಿ
ಬಿಳಿ ಮುಗಿಲಿನ ಬಿಳಿ ಹೂಮಾಲೆ !
ಮರದ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕಿಯ ಗಾನ
ಮಳೆಗರೆದುದು ಸವಿ ಸುಮ್ಮಾನ !
ವಿಶ್ವಕೆ ವಿಶ್ವವೆ ಹಿಗ್ಗಿತ್ತು -
ಆದರೆನ್ನ ಮನ ಕುಗ್ಗಿತ್ತು !

ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆಯಾ ಮಡಿಲೊಳು ಮಲಗಿ
ಶಾಂತಿಯನರಸಲು ತೊಡಗಿದೆನು.

ಅದರ ಸುಳಿವ ನಾನೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಣದೆ
ಒಳಗೊಳಗೇ ಬಲು ಕೊರಗಿದೆನು.
ಅಚ್ಚರಿ ! ಅಂದಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆ ನಗೆ
ಎನಗಾಗಿತ್ತು ಹಗೆ !

ಅಂದಾ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿಯೆ
ಶೂನ್ಯತೆಯನು ನಾ ಬಗೆಯುತಿರೆ,
ಸೌಂದರ ಸುಧೆಯನು ಸೂಸುವ ನೋಟಕೆ
ವಾನ್ಯತೆಯೀವುದ ಮರೆಯುತಿರೆ -
ಯಾರೋ ಹಾಡುವ ದನಿ ಕೇಳಿಸಿತು,
ಎನ್ನನು ಎಳಿಸಿತು.

ಮೇಯುವ ಗೋವೃಂದದ ನಡುವೆಯಲಿ
ನೇರಿಳೆ ಮರದಡಿ ನೆಳಲಿನಲಿ,
ಕಾಯುತ ದನಗಳನಲ್ಲಿಯೆ ಕುಳಿತು
ಸೇರುತ ತಂಗಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ
ಹಾಡುವ ಹುಡುಗನ ದೂರದಿ ಕಂಡೆ,
ಒಡನೆಯೆ ಮುದಗೊಂಡೆ !

ತಾಳ ಸ್ವರಗಳ ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಲ್ಲ,
ಗಾನವಿಶಾರದನವನಲ್ಲ ;
ಕೇಳುವ ಜನಗಳ ಸೆರೆಮನೆಯಿಲ್ಲ,
ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾಡದು ಬೇಕಿಲ್ಲ.
ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಯು ಎನಗಾ ಗೊಲ್ಲ -
ಬಿಲ್ಲದ ಸವಿಯನು ಬಲ್ಲವ ಬಲ್ಲ !
ಎನಗಂದಿನ ಗುರುವಾ ಗೊಲ್ಲ !

ಅಂತಾ ಹಾಡನು ಕೇಳುತಿರೆ,
 ಅದರಲಿ ನಾ ಮೈಮರೆಯುತಿರೆ,
 ಮುಸುಕಿದ ಕೊರಗದು ಕುಗ್ಗುತಿರೆ,
 ಹೃದಯವು ಹರುಷದಿ ಹಿಗ್ಗುತಿರೆ -
 ಸೌಂದರ್ಯದ ಸಿರಿಯನು ಕೈಗೊಂಡೆ,
 ಸತ್ಯದ ಬೆಳಕನು ನಾ ಕಂಡೆ,
 ನಿತ್ಯತೆಯನ್ನೇ ಮನಗಂಡೆ !

* * *

ಕೋಪ ತಾಪಗಳು, ಅಸೆ ಕನಸುಗಳು,
 ಬರಿ ಸಿರಿಗಳಸುವ ಬಯಕೆಗಳು
 ಈ ಪರಿ ಹೃದಯದ ಕಣ್ಣನು ಮುಸುಕಿರೆ
 ಸಿರಿ ಸೌಂದರ್ಯವು ಕಾಣುವುದೆ ?
 ಕೊಳೆ ಕವಿದಿಹ ಹೃದಯದ ಕನ್ನಡಿಯು
 ಪ್ರತಿಬಿಂಬವ ತಾ ತಳೆಯುವುದೆ ?
 ಒಳಗಡೆ ಹರುಷದ ಅಂಕುರವಿಲ್ಲದೆ
 ಹೊರಗದು ಹುಡುಕಲು ಬೆಳೆಯುವುದೆ ?

ನೊನೆಂಬರ್ ೧೯೩೧]

ಕಳೆದ ಬಾಲ್ಯ

ತಿಂಡಿಯ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಂತೆಗೆ ಹೋದೆ :
ಪುರಿಯ ರಾಶಿ, ಕಡಲೆಯ ಕಾಯಿ ;
ಬಂಡಿ ಬಂಡಿಯಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ;
ಉಪ್ಪೆಚ್ಚಿದ ಸೀಳುಸೌತೆಯ ಕಾಯಿ ;
ತಂಡ ತಂಡದಲಿ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ;
ಬಗೆಬಗೆ ಬಣ್ಣದ ಒಳ್ಳೆ ಮಿಠಾಯಿ ;
ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಹೊಸ ಬಿಸ್ಕತ್ತು ;
ಯಾವಯಾವುದೋ, ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು !
ಅಂದೆನಗೆಲ್ಲವು ಬೇಕಿತ್ತು -
ಆದರೆ ಮೂರೇ ಕಾಸಿತ್ತು !

ಹೀಗೆಯೆ ಸಂತೆಯು ಬರುತಿತ್ತು,
ನನ್ನಲ್ಲಿಯು ಕಾಸಿರುತಿತ್ತು :
ಆದರೆ ಮೂರೇ ಮೂರು ಕಾಸು,
ಅಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಸು.

ಈಗಿರುವುದು ನಾ ಮೈಸೂರು -
ಬೆಡಗಿನ ಸೊಗಸಿನ ಮೈಸೂರು :
ಸಾಲಾಗಿರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಬಜಾರು,
ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಕುಬೇರನೂರು !

ವೇಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಬಗೆಬಗೆ ಬಟ್ಟೆಯ
ಉಡುಪನು ಹೊಲಿಸಲು ಎನಗಾಸೆ ;
ಹೋಟೆಲ್ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ
ಕಾಡುವುದೆನ್ನನು ತುಪ್ಪದ ದೊಸೆ !

ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದೋ ಒಂದೆರಡಾಣೆ—

ಏತಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದೋ ನಾ ಕಾಣೆ !
ತಿಂಡಿಯ ತಿನ್ನಲೆ, ಬಟ್ಟೆಯ ಹೊಲಿಸಲೆ,
ಇಲ್ಲವೆ, ಎಲ್ಲವ ಕೂಡಿಡಲೆ ?
ಕಂಡು ತಿರುಕರನು ಮನ ಮರುಗುತ್ತಿರೆ
ಎಲ್ಲವನವರಿಗೆ ನಾ ಕೊಡಲೆ ?

ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮನ ತೂಗಾಡಿ
ಅಲ್ಲಿಗು ಇಲ್ಲಿಗು ತುಸ ಓಡಾಡಿ
ಏನನೊ ತಿಂದು, ಏನನೊ ಕೊಂಡು
ಇದ್ದುಬದ್ದದನು ವೆಚ್ಚವ ಮಾಡೆ,
ಆಸೆ ಹಿಂಗದೆಯೆ ಎಂದಿನ ಪಾಡೆ !

ಜೋಯಿಸರೇನೋ ಜಾತಕ ನೋಡಿ
ಎನ್ನಯ ಗ್ರಹಗತಿಯನು ಕೊಂಡಾಡಿ
ಹೇಳಿದರಂತೆ : ಮುಂದೆಂದಾದರು
ಹೊನ್ನಿನ ಹೊಳೆಯನೆ ಹರಿಸುವೆನಂತೆ !
ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನನುಭವಿಸುವೆನಂತೆ !
ಅಂತೆ ! ಅಂತೆ ! ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆ !
ಏನೋ ಎಂತೋ ! ಬಂದರು ಬಂತೆ !

ಜೋಯಿಸರೆಂದುದು ನಿಜವಿರಬಹುದು,
ಹೊನ್ನ ಹೊಳೆಯೆ ಹರಿಯಲುಬಹುದು :
ಇನ್ನು ಮರಳುವುದೆ ಕಳೆದ ಬಾಲ್ಯವದು ?
ಯೌವನವೆಂದೆಂದಿಗು ಇಹುದೆ ?

ಗೋಳು

ಚಿನ್ನದಾಸನ ವಜ್ರ-
ದಂಡಗಳ ಕೂಡಿ
ಮಣ್ಣಾದ ಯೌವನದ
ಅರಮನೆಯ ನೋಡಿ ;
ಉರುಳಿಹವು ಶಿಖರಗಳು
ಹಾಳಾಗಿ ಒಡೆದು,
ನುರಿತೆಲ್ಲ ಪುಡಿಪುಡಿಯು
ಅಳಲೊಂದನುಳಿದು !

ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ
ಆಸೆ ಕನಸುಗಳು
ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ, ಯಾವೆಡೆಗೆ
ಓಡಿಹೋಗಿಹವು ?
ಕಟ್ಟಿಸಿದೆ ಶಿಖರಗಳ,
ಎಲ್ಲವೂ ಹಾಳು ;
ಇಟ್ಟ ಹೊಂಗಲಶಗಳು -
ಅವು ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಳು ?

ಹೊಂಬಿಸಿಲ ಹಗಲು ಮೇಣ್
ತಾರೆಯಿರುಳಿಂದ
ತುಂಬಿ ಈ ಇಳೆಯೊಮ್ಮೆ
ಮೆರೆಯಿತಂದು :
ಹರುಷದಲಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ
ಬೆಟ್ಟ ನದಿಯೊತ್ತಿನಲಿ

ಪೊರೆವವನ ಹೊಗಳಿದೆನು
ಉಗುವ ಹರುಷದಲಿ.

ಯೌವನದ ಕನಸುಗಳು
ಒಂದಾಗುತ್ತೊಂದು
ರವಿಯೆದುರ ಮುಗಿಲುಗಳ
ತೆರದಿ ತಾವ್, ಬಂದು
ಮೆರೆಯುತ್ತಿರೆ ಉಷೆಯಲ್ಲಿ
ಅವು ಎಸಿತು ಕೆಂಪು !
ಹರಿಯಲಾ ಬೆಳಕಂದು
ಎಲ್ಲಿ ಆ ಸೊಂಪು ?

ಚಳಿಗಾಲದಿರುಳಿನಲಿ
ಮಿನುಗು ಹುಳುವೆಲ್ಲ
ಸುಳಿಸುಳಿದು ಅಳಿವಂತೆ
ಇಳೆಯ ಬಾಳೆಲ್ಲ ;
ಬಳುಬಳುಕಿ ಹೊಳೆದಳಿವ
ಬಳ್ಳಿವೆಳಗಂತೆ
ಬೆಳೆದಳಿವ ಯೌವನದ
ಕನಸುಗಳ ಕಂತೆ !

ದೇಶಗಳು, ಕೋಶಗಳು,
ಸಿರಿಯ ಬರಿಹೆಮ್ಮೆ -
ನಾಶವಾಗಲೆ ಬೇಕು
ಇಳೆಯಲೊಮ್ಮೆ ;
ಬಲವಂತ, ಧನವಂತ,
ತರುಣಿಯರ ನೋಟ,

ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಳು ಅವರ
ಕೂಡಿ ಸೊಗವೇಟೆ -

ಎಲ್ಲ ಮರೆಯಾಗಿಹುವು.
ಏನು ಉಳಿದಿಹುದು ?
ಜೀವನದ ಹೊಸ ಅರಲು
ಉದುರಿ ಮಣ್ಣಾಗೂಡಿಹುದು;
ಅದರ ಎಳಬಿಸಿಲು ಮಳೆ
ಜೊಂಡಿಗಾಸರೆಯು -
ಬಿದಿರು ಗಾಳಿಯಲಳುವ
ತೆರದಿ ಕರೆಕರೆಯು.

ಮೇ ೧೯೩೦]

ಒಳದನಿ

ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಹೊದಿಕೆಯನು ತೆಗೆದು ಹರಿದು
ಕುಲ ಗೋತ್ರವೆಂಬ ಹುಸಿ ಹೆಸರ ಕಿತ್ತೊಗೆದು
ಪ್ರೀತಿಗೆಲ್ಲರು ಒಂದೆ ಎಂಬುದನು ಅರಿದು
ಬಳಗ ಬಂಧುಗಳೆಂಬ ಭಾವನೆಯ ತೆಗೆದು
ಮಾತೆಯೊಬ್ಬಳ ಮುಂದೆ ಭೇದವನು ಮರೆದು
ಬಾಳು ಧರ್ಮದಲೆಂಬ ದನಿಯ ಕೇಳಿದೆನು :
ಹೃದಯದೊಳದನಿಯು ಅದು, ದಿವ್ಯದನಿಯು.
ಕೇಳಿದಂತೆಯೆ ನಡೆಯೆ, ಎಲ್ಲವನು ತೊರೆದು,
ಎದೆಯಿಲ್ಲ, ಎದೆಯಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನಿಹೆನು.
ಹಾಳಾದ ಈ ಹುಟ್ಟು - ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟು :
ಅದ ಮುರಿದು ಬಿಸುಡುವೆನು, ಎಲ್ಲವನು ಸುಟ್ಟು :
ಸಾಲಿಸೆನ್ನನು ದೇವ ಶಕ್ತಿಯನು ಕೊಟ್ಟು.

ಜುಲೈ ೧೯೩೦]

ಬೀದಿಯೊಳಗಲೆಯುತಿಹಳಾರಿವಳು ?

ಬೀದಿಯೊಳಗಲೆಯುತಿಹಳಾರಿವಳು ? - ಚೆಲುವೆ,
ಮೈಯ ಮುಚ್ಚಲು ಒಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ ;
ಉಟ್ಟಿರುವ ಲಂಗವೂ ಹರಿದುಹೋಗಿಹುದು,
ತೊಟ್ಟಿರುವ ಕುಪ್ಪಸವು ಚಿಂದಿ ಚಿಂದಿ.

ನಿಡುಗುರುಳ ಜಡೆಯಾಗಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ,
ಧೂಳಡರಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿಯುತಿಹುದು ;
ತೆಳು ಮುಗಿಲು ಕವಿದಿರುವ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಂತೆ
ಇವಳ ಮುಖವೇಕೆ ಬಲು ಕಂದಿರುವುದು ?

ಅಡಗಿರುವ ಇವಳ ಸೌಂದರ್ಯವನು ಭಾವಿಸಲು
ಸಿರಿಯುಳ್ಳ ರಮಣಿಯರ ಜರೆಯುತಿಹುದು ;
ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೊಂದು ಕಾಸಿಲ್ಲ,
ತಿರು ತಿನ್ನುವಳಿವಳು, ಈ ಚೆಲುವೆ ಹುಡುಗಿ.

ವನದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತಿಹ ಸುಮವಿದ್ದರೇನು ?
ಅದನು ನೋಡುವರಿಲ್ಲ, ಮುಡಿವರಿಲ್ಲ -
ತುಂಬಿದೀ ಪಟ್ಟಣವು ಇವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಕಾಡು :
ಇವಳ ಕೇಳುವರಿಲ್ಲ, ಆರಯ್ವರಿಲ್ಲ.

ಕಾಡುಹಕ್ಕಿಯ ಗಾನವನು ಕೇಳ್ವರಾರು ?
ಅದರೂ ಹಾಡುವುದು ವೃಥಾವಾಗಿ -
ಇವಳು ಗಾಯಕಿಯಲ್ಲ, ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವಳು ;
ಇವಳ ಹಾಡನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕೇಳ್ವರಿಲ್ಲ.

ಮನೆಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಡುವಳು,
 ಒಂದೆ ಹಿಡಿಯಕ್ಕಿಯನು ಬಂದೆ ಬೇಡುವಳು ;
 ಭಿಕ್ಷೆಯನು ಹಾಕದರೆ ಮನದಲ್ಲಿ ನೊಂದು
 ದೈನ್ಯದಲಿ ದೇವನಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಡುವಳು.

ಇವಳ ರೂಪನು ನೋಡಿ ತಲೆಯ ತೂಗಿದೆನು -
 ಇವಳುಡುಪ ನೋಡಿದರೆ ತುರುಕರವಳು.
 ಬೇರೆ ಮತದವಳೆಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯನು ಕೊಡರು -
 ದೂರ ನಡೆ, ತೊಲಗೆಂದು ಗದರಿಸುವರು.

ಎಲ್ಲರೂ ಅಟ್ಟುತಿಹ ಇವಳನ್ನು ನೋಡಿ
 ಮರುಗಿದೆನು ಮನದಲ್ಲಿ ಶೋಕದಿಂದ ;
 ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕಿಲ್ಲದಿವಳ ಗಾನಕ್ಕೆ
 ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಾಗ ಎಡೆಯನಿತ್ತೆ.

ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಹಳು, ಕಷ್ಟಪಡುತಿಹಳು ;
 ಜನರೆಂತು ಇವಳನ್ನು ತೊರೆಯುತಿಹರು :
 ತಮ್ಮಂತೆ ಜೀವಿಯೆಂದೆಣಿಸದಿಹರು ! -
 ದೇವನಿಗು ಇವಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿಲ್ಲವೆ ?

೧೯೨೯]

ತಿರುಕಿಯ ಮೊರೆ

ಹುಟ್ಟು ತಿರುಕಿ ನಾನು - ತಿರುಪೆಯೆ
ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡು ನನಗೆ

ಎತ್ತ ನೋಡಿದರು ಜನರು - ತಾವ್
ಮತ್ತರಾಗಿ ನಲಿಯುವರು ;
ತುತ್ತು ಕೂಳು ದೊರೆಯದು ನನಗೆ ;
ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯ ಕಾಣೆ.

ಕೇಳುವರಾರೆನ್ನಯ ಮೊರೆಯ ;
ತಾಳುವರಾರೆನ್ನೊಳು ಕನಿಕರವ ?
ನಾಳಿನ ಪರಿಯನ್ನೇನಿಹುದೊ ?
ಬಾಳಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯೆಂದೊ ?

ಓ ಮರವೇ ! ಓ ತಾಯೇ !
ತಂಪನೀವ ತವರೇ !
ಹಕ್ಕಿಗಳೇ, ಒಡಹುಟ್ಟುಗಳೇ,
ಹಾಡ ಕಲಿಸಿದವರೇ !
ಹೊರಗು ಮಾಡಬೇಡಿ - ಮುಂದೆಯು
ನಿಮ್ಮವಳನು ಕಾಪಾಡಿ.

೧೯೩೮]

ಅಸವಾದ

ಕಮಲೆಯೊಬ್ಬಳು ತರುಣಿ, ಬಹಳ ಚೆಲುವೆ ;
ಅಸವಾದ ಭೀತಿಯಿಂದೊಡಲುಳಿದ ವಿಧವೆ.

ಬೇಡದವರುಸಿರೊಂದು -

ಇವಳೆದೆಗೆ ಕಿಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕಳೆಯ ಕುಗ್ಗಿಸಿತು,
ಭಯದ ಶೂಲವ ನಟ್ಟು ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿತು :
ಬಾಳಗಿಂತಲು ಸಾವು ಸವಿಯೆನಿಸಿತು.

ನಂಜುಗುವ ಮೆಲ್ಲುಡಿಯು -

ಇವಳ ಬಾಳನ ಬೇರೆ ಬೆನ್ನೀರ ಹೊಯ್ದು,
ಅರಳದಿಹ ಸುಮವೊಂದ ಮೊಗ್ಗಿನಲೆ ಕೊಯ್ದು,
ಇಳೆಗೆಲ್ಲ ಕೇಳಿತಾವೊಂದು ನುಡಿಯು.

ಕೇಡಿಗರ ಪಿಸುಮಾತು -

ಇವಳ ನಡತೆಯ ಕುರಿತು ದೂರು ಹಬ್ಬಿಸಿತು,
ಸಂಶಯದ ಸರ್ಪವನು ಸೃಜಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿತು :
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ, ಅಯ್ಯೋ ! ಇವಳ ಮಾತು !

ಕಟುಕಿಯರ ಕೈಸನ್ನೆ -

ಕೂರ್ವಾಳನಂತೊಗೆದು ಚಿಗಿದು ಬರುತಿರಲು
ಅದರ ಹತಿಯನು ತಡೆಯದಾಯ್ತವಳ ಕೊರಲು :
ತಡೆಯಲಾರದೆ ತಲೆಯನೊಡ್ಡಿದಳು ಕನ್ನೆ .

ಚಿಂತಿಸುತ ಮನದೊಳಗೆ -

ಅಸವಾದವನು ಕೇಳಿ ಹೃದಯ ನಡುನಡುಗೆ,
ಅದನೆದುರಿಸಲು ಇದ್ದ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲವು ಉಡುಗೆ -
'ತಾಯಿ ಮೊರೆ'ಯೆಂದು ಹಾರಿದಳು ಹೊಳೆಗೆ !

ಕವಳ ತಾಯಿ

“ ಕವಳ ತಾಯಿ, ಕವಳ ತಾಯಿ,
ಕವಳ ತಾಯಿ, ಕವಳ ತಾಯಿ” -
ಬಂದನದೋ ‘ಕವಳ ತಾಯಿ’,
ಎಂಜಲುಣುವ ಇರುಳ ನಾಯಿ !

ನಾವು ಉಂಡು ತಿಂದು ತೇಗಿ
ಮಿಕ್ಕ ತಂಗುಳನ್ನಕಾಗಿ
ಒಂದೆ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ
ಕಯ್ಯನೊಡ್ಡು ತಿರುವನು.

ಹಗಲು ಬರುವ ತಿರುಕನಲ್ಲ -
ದೇವರ ಹೆಸರವನಿಗಿಲ್ಲ ;
ಅವನ ಬಾಳ್ಗೆ ಹಗಲೆ ಇಲ್ಲ ;
ಹೊಟ್ಟೆಯವನ ದೇವರು.

ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಡಿಚಿಕೊಂಡು
ಕೋಳಿನಿದ್ದೆ ಗೈವರೆಲ್ಲ :
ಕೇಳ್ವರೇನು ಇವನ ಸೊಲ್ಲ ?
ಹೊಟ್ಟೆಹಸಿವು ಅವರಿಗಿಲ್ಲ.

ಕೊಟ್ಟರುಂಟು ತುತ್ತು ಕೂಳು ;
ಇಲ್ಲದಿರಲು, ಉಂಟು ಕಾಲು :
ಹಸಿದ ಹಸುಳೆಯಂತೆ ತಾಯ
ಹೆಸರು ಕೂಗುತ್ತಲೆವನು.

ಮನೆಯ ಹಸಿವ ಬಲ್ಲ ತಾಯಿ,
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೊರೆದ ತಾಯಿ,
ಇವನ ಹಸಿವ ಕೂಗು ಕೇಳಿ
ಮನಸು ಕರಗಬಾರದೆ ?

ಇರುಳೆ ಇವನ ತಾಯಿ, ಬಡವೆ :
ತಾರೆಗಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು,
ಗಾಳಿಸುಯ್ಯ ಸುಯ್ಯ ಸುಯ್ಯ
ಮರುಗಿ ಕೊರಗಿ ಕುದಿವಳು.

ಮೇ ೧೯೪೦]

ಎಚ್ಚರಿಕೆ

ಮೃಷಾಪ್ಪ ಭೋಜನವ
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಯು ಮೇಲೆ
ಕಟ್ಟರೆಯೆ ಬರುವಂತೆ
ಮೆದ್ದು ನಿಂತಿಹರು !
ಹೇಳುಳಿದುದಿನ್ನೇನು ?-
ಎಲೆಯಡಕೆಯಗಿಯುತ್ತ
ಹೊಟ್ಟೆ ಜುಟ್ಟನು ನೀವಿ
ಸವಡಿಸುವುದು !

ಅಯ್ಯೋ ! ಏನನ್ಯಾಯ !
ಕಣ್ಣು ಕಾಣದೆ ನಿಮಗೆ ?
ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರಿ :
ತಂದುತಂದಂಥತನ !

ನಿಡ್ಡೆ ಗಣ್ಣುನು ತೆರೆದು
ಅತ್ತ ನೋಡಿರೋ, ಅಗೋ
ಸತ್ತು ಜೀವಿಪ ಮಂದಿ -
ಸಾಯದೆಯೆ ಬದುಕಿಹರು !
ಜೋಲುಮೊಗದೊಡನೆಂತು
ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತಿಹರು :
ಮಿತ್ತುವಿನ ನೆರಳುಗಳು,
ಮತ್ತರಾದೆಮ್ಮನ್ನು
ಬಡದೆ ಜೊತೆಗೆಳಿದುಯ್ಯ
ಜವನಾಳ್ಳಳು !

ಹಸಿವು ಬೇನೆಗೆ ನೊಂದು
 ಬಿಸಿಲು ಬೇಗೆಗೆ ಬೆಂದು,
 ಎಂಜಲನು ಭುಂಜಿಸಲು,
 ನಾವುಂಡು ಮಿಕ್ಕುದನು
 ತಾವುಂಡು ಬದುಕಿರಲು,
 ಎನಿತೆನಿತೊ ದೂರದಿಂ
 ಬಂದು ಕಾಯ್ದಿಹರಲ್ಲಿ -
 ಕಾಗೆಗಳ ಕೆಳೆಯರು,
 ನಾಯ್ಕಳೊಡನಾಡಿಗಳು,
 ನರ ನಾಯ್ಕಳು !

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಟ್ಟು,
 ವೇದಾಂತವೆಷ್ಟೆಷ್ಟು !
 ಎಲ್ಲವನು ಸುಡಿರೊ !
 ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿದ ಜನಕೆ
 ನಿಮ್ಮ ಸವಿಯೌತಣ,
 ಹಸಿದು ನರಳುವ ಜನರು
 ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಔತಣ !
 ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆ
 ತಿಂದು ತೇಗುವುದೇನು,
 ಸಾವು ನೋವಿನ ಮುಂದೆ
 ಸಂಗೀತವೇನು !
 ಇದುವೆ ನಿಮ್ಮಯ ದಾನ,
 ಇದುವೆ ನಿಮ್ಮಯ ಜ್ಞಾನ !

ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ !
 ನರ ನಾಯ್ಕಳವರೆಂದು

ಹಿಡಿಗೂಳನಿಕ್ಕದಿರೆ,
ಹಸಿವ ಕಳೆಯದಿರೆ,
ಜವನ ನಾಯ್ಕಳೆ ಆಗಿ
ಅವನೆಡೆಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು
ಒಯ್ದಾವು ತಿಂದಾವು,
ಯಮಧರ್ಮನೆದುರಿನಲಿ
ನೃಪಯವನು ಪಡೆದಾವು -
ಎಚ್ಚರಿಕೆ,
ಎಚ್ಚರಿಕೆ !

ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೩೦]

ಬಡವನ ಕೊಡಲಿ

ಕಡಿದೂ ಕಡಿದೂ ಸೌದೆಯ ಕಡಿದು
ದುಡಿದೂ ದುಡಿದೂ ದಿನವೂ ದುಡಿದು
ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹೊರೆದು
ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನೆಲ್ಲರ ಪೊರೆದು
ಬಾಳುತ್ತಿರುವನೀ ನರಕದ ಬದುಕ —
ನೋಡದೊ, ಸೌದೆಯ ಕಡಿಯುವ ಮುದುಕ.

ಕಡಿದೂ ಕಡಿದೂ ಸೌದೆಯನು
ತೀಯುತಲಿಹನು ದೇಹವನು ;
ಹಾಳು ಬಾಳಿಗೆ, ಒಪ್ಪಿಡಿ ಕೂಳಿಗೆ,
ತೀದ ದೇಹವನು ಮಾರುವನು.
ಹಲವರು ನೆಳಲಲಿ ಸೊಗದಿಂದಿರಲು
ಬಿಸಿಲಲಿ ಸೌದೆಯ ಕಡಿಯುವನು ;
ಹಲವರು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮನೆಯೊಳಗಿರಲು
ಮಳೆಯಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ದುಡಿಯುವನು.

ಹಿಂದವನೇನೋ ಗಟ್ಟಿಯ ಆಳು ;
ಇಂದವನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು, ಹೇಳು ?
ಬೇರೆಯ ಗತಿಯನ್ನೇನಿಹುದು ?
— ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೂ ದುಡಿಯುವುದು,
ಸೌದೆಯ ಕಡಿಯುವುದು,
ಕುಗ್ಗಿ ಮಡಿಯುವುದು !
ಏನನ್ಯಾಯ, ಏನನ್ಯಾಯ !
ಹಿಡಿ ಕೂಳಿಗೆ ದೇಹದ ಬೆಲೆಯೆ ?

ಅವನ ಶರೀರವ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡು,
 ರಸವೊಣಗಿದ ಬರಿ ಎಲುಬಿನ ಗೂಡು ;
 ಮೌನದ, ಧುಃಖದ, ತೃಪ್ತಿಯ ಬೀಡು :
 ಅವನ ಮೌನವೇ ಎಲ್ಲರನೆಬ್ಬಿಸಿ
 ತಾಂಡವವಾಡುವ ಕೊನೆ ಹಾಡು.

ದಿನವೂ ದುಡಿದರೆ ನಾಲೞಾರಾಣೆ ;
 ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ ? - ನಾ ಕಾಣೆ.
 ಎಷ್ಟು ದುಡಿದರೂ ಹೊರೆಯದು ಹೊಟ್ಟೆ,
 ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಹರುಕಲು ಬಟ್ಟೆ.
 ಮನೆ ಮನೆಗಲೆಯುತ ನಿತ್ಯವು ದುಡಿದರೆ
 ತನ್ನಯ ಬಾಳನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟು,
 ಸಿರಿವಂತರ ಸಿರಿಗಡಲಿಂದವನಿಗೆ
 ಸಿಕ್ಕುವುದೊಂದೇ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು !

ಜಿಗಣೆಯ ತೆರದಿ ಕುಬೇರನ ಕುವರರು
 ಬಡಬಗ್ಗರ ಎದೆರಕ್ತವ ಹೀರಿ
 ಆಳಆಳದಲಿ ಬಲು ಬೇರೂರಿ
 ಯುಗಯುಗವಾಯ್ತು, ಬೆಳೆಯುತಲಿಹರು
 ದೊಡ್ಡ ಕಾಡಾಗಿ,
 ಅಧರ್ಮದ ಬೀಡಾಗಿ.
 ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದೆ ಈ ಕಾಡನ್ನು
 ಬಡವನ ಬಡ ಕೊಡಲಿಯ ವೆಟ್ಟು ?
 ಮಲಗಿಹ ಅವನೆದೆ ಕೋಪದ ಕಿಚ್ಚು
 ನೆಲಸಮ ಮಾಡದೆ ಕೊನೆಗದ ಸುಟ್ಟು ?

ದಿನವೂ ದಿನವೂ ದುಡಿಯುವನು,
ಸೌದೆಯ ಕಡಿಯುವನು.
ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಲಿಯೆ ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿ:
ಅದರಿಂದಲೆ ಬಡವರ ಮುಕ್ತಿ !

೧೯೩೦]

ತಾರೆಗಳ ಮರುಮಾತು

ತಾರೆಗಳೆ ! ಬಿತ್ತರದ ಬಾಸಿನಲಿ ಮೆರೆವ ಕಣ್ಣುಗಳೆ !

ನೀವು ಕಂಡಿಹುದೇನು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲಿ ?

ಸಾರಿ ಮರಳಿಹುವು ಶತಮಾನಗಳು ಎನಿತೆನಿತೋ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಂದೆ.

‘ಕಂಡುದನು ಹೇಳುವೆವು, ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಥೆಯಲ್ಲವೆಮ್ಮ ಕಥೆಯು :

ಮೇಲೆ ಸಾಗರದಂತೆ ಗಂಭೀರ ನೋಟ,

ಸೊಗದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಬೆಳಸು; ಒಳಗೆ ಹೊಲಸು :

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಕಾದಾಟ, ಬರಿಯ ಕಾದಾಟ.

ಬಲು ಘೋರತರ ನೋಟ,

ನಿಮ್ಮ ಈ ಆಟ.

ಕಂಡಿಹೆವು ಇದನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲಿ.’

ದೂರ ಬಲು ದೂರದಲಿ ಶೂನ್ಯವಿಸ್ತಾರದಲಿ ನೆಲಸಿ ನೀವು

ಏನನಾಲೋಚಿಸುತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವಿರಿ ?

ನೀರವತೆಯಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮಾತಾಡದೆಯೆ ನೀವು ಏನ ಮಾಡುವಿರಿ?

‘ಹಿಂದೆ ನಡೆದುದನೆಲ್ಲ, ಇಂದು ನಡೆವುದನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿಹೆವು:

ಸಾಲು ಮೋಡಗಳಂತೆ ಒಂದಾಗುತ್ತೊಂದು

ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಕಾಣದಿವೆ —

ಜಗವನಾವರಿಸಿಹುದು ರಕ್ತಮಯ ಕ್ರಾಂತಿ !

ಕ್ರಾಂತಿ ರಾಕ್ಷಸಗಂಜಿ

ಇಲ್ಲಿಹಳು ಶಾಂತಿ,

ಚೆಲುವೆ ಶಾಂತಿ !

ನಿಮ್ಮ ಬಳಸಾರುವಳೆ? — ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿಹೆವು.’

క్షణకాలమే ఏకంతు మినుగి కణ్ణరేయಾಗಿ మత్తే మినుగి,
 బాన కత్తలీయాళదల్లి ముళుగువిరి ?
 మనననావరిసిరువ శంకేయావుదు ? బేరగుగణ్ బిడలు
 భయవావుదు ?

‘నమ్మ ముందిన బాళు ఎంతో ఏనో ఎందు నడుగుతిజేవు.

ఈ విశ్వదా హుట్టు, అదు పిరియ గుట్టు ;
 అదర బుడవను బేదకే నీవు హట్టోట్టు,
 ఊణగుతిరువిరి; నమ్మ బళిసారలేందు

హారుతిరువిరి నీవు -

నిమగిల్ల కట్టు.

గిరేమిరి బరుతిహిరి ;

సరియాదుదల్లవదు :

నిమ్మ కుణిదాటకే నిమ్మ హారాటకే
 నిమ్మ నేగేదాటకే నిమ్మ హోరాటకే
 సృష్టి మునిదురియువుదు,

సూత్ర హరియువుదు !

నిమ్మ బుద్ధియ మాట,

నిమ్మ కౌనేయాట !

ఎందు బరువుదో ఏనో నమగి నిమ్మయ సంగ,

నమ్మ శాంతిగి భంగ —

ఎంబ శంకగి సిలుకి బేరగుగణ్ బిడుతిజేవు,

భయది మిడుకువేవు !

సాకు మానవ నినగి సావిర నమస్కార !’

౧౯౪౫]

ತಣೆವು - ನಲಿವು - ಗೆಲವು

ಹಸಿವ ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಳಲು ಉದರಕ್ಕೆ ತಣೆವು,
ಹಸಿದವರಿಗೊಲಿದು ಕೊಡೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ನಲಿವು ;
ನಲ್ಲು ಡಿಯನಾಡುವುದು ನಾಲಗೆಗೆ ತಣೆವು,
ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳೆ ಜೀವನಕೆ ನಲಿವು ;
ತಪ್ಪು ಕಂಡೆಡೆ ಅದನು ತಿದ್ದಿದೊಡೆ ತಣೆವು,
ತನ್ನ ತಪ್ಪನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಳುವುದೆ ನಲಿವು ;
ತನ್ನ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಹಿಗ್ಗದಿರೆ ತಣೆವು,
ಕೆಳೆಯರುನ್ನತಿ ಕಂಡು ಕರುಬದಿರೆ ನಲಿವು ;
ಹಗೆತನವ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ತಣೆವು,
ಹಗೆತನವ ಮಾಡಿದರ ಹರಸುವುದು ನಲಿವು ;
ತನ್ನ ಅಳಲನು ತಾನು ಮರೆಯುವುದೆ ತಣೆವು,
ಇನ್ನೊಬ್ಬರಳಲ ಪರಿಹರಿಸುವುದೆ ನಲಿವು ;
ತನ್ನ ಮೇಲ್ಮಿಗೆ ತಾನು ದುಡಿಯುವುದು ನಲಿವು,
ಜನದ ಮೇಲ್ಮಿಗೆ ದುಡಿವುದದುವೆ ಗೆಲವು.

ಮೇ ೧೯೪೦]

ನಿನ್ನನರಿಯುವ ತೆರನ ತೋರು

ನಿನ್ನನರಿಯುವ ತೆರನ ತೋರು, ದೇವ,
ಮುನ್ನ ನಾನೆಸಗಿದಪರಾಧಗಳ ಮನ್ನಿಸುತ.

ಧನದಾಸೆ ಸುಖದಾಸೆ ಹುಸಿ ಹೆಸರ ಹಿರಿಯಾಸೆ
ಮನೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಹವು ಮನದಲೆನ್ನ;
ಕಾಮ ತೃಷೆ ಮದಮೋಹ - ದಿನದಿನಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ
ಬಲಿತು ಹೆಬ್ಬೆಳಸಾಗಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ

ನಿದ್ದೆಯಾಹಾರಗಳ ತೃಜಿಸಿ, ಮನವನು ನಿನ್ನ
ಧ್ಯಾನದಲಿ ನಿಲಿಸಿ, ತಪವೆಸಗಲಾರೆ;
ಇದ್ದ ಕಡೆ - ನಿಂತಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ, ಅನವರತ
ನಿನ್ನ ಣಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲಾರೆ.

ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕೊಳೆಯನೆಲ್ಲವನು ನೀ ತೊಳೆದು
ಅರಿಯಮೆಯ ಕತ್ತಲೆಯನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು
ಆರ್ತನೆನ್ನಯ ಮೊರೆಯ ಕೇಳುತೆನ್ನೊಳು ಒಲಿದು
ನಿನ್ನ ನೆನಹಿನ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಮನ ಸೆಳೆದು —

ಆಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೩೫]

ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ

ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ ;
ಅದರಿಂತ ಹಿರಿಭಾಗ್ಯವಾವುದೆನಗೆ.

ನನ್ನ ಎಳತನದಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದರಳುತಿಹ
ನನ್ನ ಹಂಬಲ ಹೂವು ಬಾಡುತಿರಲು,
ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ—
ಮರಳಿ ಸುಮನರಳುವುದು ಅದರೊಳಿರೊಳು.

ಬಡತನವು ಕಷ್ಟವೆಂದೆನ್ನ ಮನದಲಿ ಬಗೆದು
ಸಿರಿತನದ ಸುಖಕೆಳಸಿ ಕೊರಗುತಿರಲು,
ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ—
ಅದರಿಂತ ಹಿರಿ ಭಾಗ್ಯವಾವುದೆನಗೆ !

ದುಃಖದಲೆಗಳು ಎದ್ದು ನನ್ನ ಹೃದಯವ ಕೊಚ್ಚಿ
ಅಳಲಿನಾಳದಲಿ ನಾ ಮುಳುಗುತಿರಲು,
ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ—
ಅದ ಪಿಡಿದು ದಡಕೆ ನಾ ಬರುವೆ ಕೊನೆಗೆ.

ಹೃದಯಾಂಧಕಾರದಲಿ ಮುಳುಗಿ ನಾ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು
ದಾರಿಕಾಣದೆ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತಿರಲು,
ದೇವ, ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ—
ಅದರ ಬೆಳಕನು ನಂಬಿ ಮುಂದೆ ನಡೆವೆ.

ಅಗಸ್ಯ ೧೯೩೦]

ಬೇಡಿಕೆ

ಒಂದು ವರವ ನಿನ್ನೊಳಿಂದು,
ದೇವ, ಬೇಡುವೆ;
ಬೇಡಿ ಬೇಡಿ ಮೊರೆಯನಿಡುವೆ,
ಕೊನೆಗೆ ಕಾಡುವೆ.

ಹೊನ್ನ ರಾಶಿ ಸುರಿಯಲೆಂಬ
ಕೀಳು ಬಯಕೆಯಲ್ಲ ;
ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಹೆಚ್ಚು-
ಲೆಂಬ ಆಸೆಯಲ್ಲ ;
ಜಸದ ಬಯಕೆ ಬೇಡವೆನಗೆ,
ಜಸವು ಗರ್ವದಾಗರ ;
ಮೋಕ್ಷವಲ್ಲ, ಮೋಕ್ಷವಲ್ಲ,
ಮೋಕ್ಷ ಶೂನ್ಯ ಸಾಗರ !

ಒಂದೆ ವರವ ನಿನ್ನೊಳಿಂದು,
ದೇವ, ಬೇಡುವೆ ;
ನನ್ನನೊಂದು ಹಕ್ಕಿ ಮಾಡು,
ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಹಾಡುವೆ.
ನೀಲ ಗಗನದಾಳದಲ್ಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಏಳುವೆ ;
ಸಾಲು ಮುಗಿಲ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ
ಹಾರಿ ತೇಲುವೆ ;
ಗಗನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು
ಅಂದು ಆಳುವೆ.—

ಒಮ್ಮೆಯೇ ಇಳಿವೆಸಿಳಿಗೆ
 ಆಟವಾಡಲು,
 ಕುಣಿಯುವಾಟವಾಡಲು.
 ಹಸುರು ಗರಿಕೆ ಹಾಸ ಮೇಲೆ
 ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನೆಗೆವೆನು ;
 ಬೇಸರಾಗಲೊಡನೆ ಮತ್ತೆ
 ನಭಕೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತೊಗೆವೆನು ;
 ಮುಗಿಲ ತಂಡದೊಡನೆ ಕೂಡಿ
 ಹಿಡಿಯುವಾಟವಾಡುತ್ತ,
 ಗಾಳಿಯೊಡನೆ ಸಮತೆ ಹೂಡಿ
 ಓಟವನ್ನೋಡುತ್ತ,
 ಗಿಡದ ಸೆಳೆಯನೇರುತಲ್ಲಿ
 ಉಯ್ಯಲಾಟವಾಡುತ್ತ,
 ಆಡುತ್ತಾಡುತ್ತೆಲ್ಲೆಲ್ಲೂ
 ಹಾಡುತ್ತಿರುವೆನು - ಬಿಡದೆ
 ಹಾಡುತ್ತಿರುವೆನು.
 ನನ್ನ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ
 ವರವ ಬೇಡೆನು ;
 ಅವರು ಇವರು ಮೆಚ್ಚಲೆಂದು
 ಹಾಡ ಹಾಡೆನು ;
 ನನ್ನ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂದು
 ಗೋಳುಕರೆಯೆನು ;
 ಅದರಂದು, ಎಂದೆಂದು
 ನಿನ್ನ ಮರೆಯೆನು.

ಎಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಲ್ಲಿ ನಾನು
 ಹಾಡುತ್ತಿರುವೆನು ;

ಹಾಡಿಗಾಗಿ ಹಾಡನೊಂದ
ಹಾಡುತಿರುವೆನು ;
ಹಾಡುತಿರುವ ಜಗದ ಜೊತೆಗೆ
ಹಾಡುತಿರುವೆನು.
ಹೆಕ್ಕೆಯಾಗಿ ಹಾಡಿ ನಿನ್ನ
ವೀಣೆಯಾಗುವೆ ;
ಹಾಡಿ ಮಡಿದು, ಕೊನೆಗೆ ನಿನ್ನ
ವಾಣಿಯಾಗುವೆ.

ಅನುಬಂಧ

ಕೆಲವು ಗೀತೆಗಳು : ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಸಹಿತ

ಚಿಹ್ನೆಗಳ ವಿವರಣೆ

ಒಂದು ಸ್ವರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಮಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿ: ಯನ್ನೂ, ಅದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಚುಕ್ಕೆಯಿದ್ದರೆ ಅದು ತಾರಸ್ಥಾಯಿ: ಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಧ — ಮಂದ್ರಸ್ಥಾಯಿ

ರಿ — ತಾರಸ್ಥಾಯಿ

ಎರಡನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿಯಬೇಕಾದ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡು ಅಡ್ಡಗೀಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಸ — ಮೊದಲನೆಯ ಕಾಲ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಮಾತ್ರಾಕಾಲ

ಸರಿ — ಎರಡನೆಯ ಕಾಲ ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತ್ರಾಕಾಲ

ರಿಸರೀ — ಮೂರನೆಯ ಕಾಲ ಆದರೂ ಒಂದು ಮಾತ್ರಾಕಾಲ

ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಾಳವನ್ನು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಅವರ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ '||' ಈ ರೀತಿಯ ಎರಡು ಉದ್ದ ಗೀಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಘು ಅಥವಾ ಒಂದು ದ್ರುತ ಆದಮೇಲೆ 'I' ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಉದ್ದ ಗೀಟನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ.

ಅನುಪಲ್ಲವಿ ಮತ್ತು ಚರಣಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಪಲ್ಲವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ '‡' ಗುರುತು ಹಾಕಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

‘ * ’ ಈ ಗುರುತು ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕಾಲವನ್ನು ಘಾತದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು.

‘ — ’ ಈ ಗುರುತು ಹಿಂದಿನ ಸ್ವರದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಕಾಲಪ್ರಮಾಣದ ಅಂಕಣದ (ಬಾರಿನ) ಒಳಗೆ ‘ | ’ ಈ ಗುರುತು ಲಘುವನ್ನೂ ‘ ೦ ’ ಈ ಗುರುತು ದ್ರುತವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಸ — ಸಡ್ಡ
 ರ₁ — ಶುದ್ಧ ಋಷಭ
 ರ₂ — ಚತುಶ್ಚುಕ್ತಿ ಋಷಭ
 ಗ₂ — ಸಾಧಾರಣ ಗಾಂಧಾರ
 ಗ₃ — ಅಂತರ ಗಾಂಧಾರ
 ಮ₁ — ಶುದ್ಧ ಮಧ್ಯಮ
 ಮ₂ — ಪ್ರತಿಮಧ್ಯಮ
 ಪ — ಪಂಚಮ
 ಧ₁ — ಶುದ್ಧ ಧೈವತ
 ಧ₂ — ಚತುಶ್ಚುಕ್ತಿ ಧೈವತ
 ನಿ₂ — ಕೈಶಿಕಿ ನಿಷಾದ
 ನಿ₃ — ಕಾಕಲಿ ನಿಷಾದ

ಸೂಚನೆ: ಪ್ರತಿ ಗೀತದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿರುವ ಜಂಜಾಲಂಕಾರ ಅಂಕಣ ಚರಣಗಳನ್ನೂ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ರಾಗ - ಕಲ್ಯಾಣಿ

ಆ - ಸರಸ್ವತಿ ಮೃದಂಗಾಧಾರಿ

ತಾಳ - ಆದಿ

ಅ - ಸನಿಧಪಮಗರಿಸ

	೦	೦
--	---	---

|| ೧ * ಸಾಸಸಾ ಸಸನಿಧ ನಿಪ || ೧ ಪ ಗ ಮ | ಪಾ ಮ ಪ ಧಾ ||
ಈ ಕರು ನಾ...ಡಿರು . ನ ನ್ನ ಮ ನೆ . . . || †

|| ಧಾ * ಪಮಗಾ ಪಮ ಗರಿ ಗಮಧನಿ || ರಿನಿ ಧಪಮಗರೀ | ಸಾಮಪಧನಿ ||
. ನ . ನ್ನ ಮ . ನೆ . ಇ . ದು . || .. ನ.ನ್ನ. ಮ ನೆ ||

|| ಸರಿ * || ಪ
.. ||

|| ೧ * ಪಮಪಾ ಪಧನೀ ಸನಿ ಧಪಪಾ || ೧ ಪ ಗ ಮ | ಪ ಧ ಪಾ ||
ನೀ. ಲ ಗ . ಗ ನ . ದ . . || . ಹಂದ ರ ಹೊ ದಿ ದ ||

|| ೧ * ಗಗಗ ಗನೀಧ ಪಮ ಗಾ || ರಿಸರೀ ಪಮ | ಗರಿಸ ಸಾ ||
ಬಾಂದಳ ದಂ... ಚ . ನು || ಬ.ಳ. ಸಿರು ವ ||

|| ೧ * ಧನಿಸಾ ಸನಿಧಾ ಸನಿಧಪ || ಮಗ ಮಪಾಧನೀ | ಸನಿ ಗಂ ರಿ ಸಾ ||
೧ ಅ . ತ್ತ ಇ . . ತ್ತ . ಮು . || . . ನಿ . ರಂ . | ಗ . ಣ . ದ ||

|| ೧ * ರಿರಿರಿರಿ ಪಮಗಂರಿಸಾ || ನಿಧಗಂರ ಸಾನಿ | ಧನೀಪ ಮಪಧನಿ ||
ಸುತ್ತಮು.. ತ್ತ . ಕು . ಡು || ಮ.ಲೆ. ಸಾ . . | ಲ್ಲೋ.. ಡೆ . ಯ . ||

|| ಸರಿ * || †
.. || ಚ

ಆರೋಹಣ- ಸರಿಸ್ವಗೃಪಧೃಪ

ಅನಾರೋಹಣ- ಸಧಪಗರಿಸ

	o	o
--	---	---

ಗಾ ಳ ಸಾ ಧ ಪ ಧ	ಸಾ ಳ ಳ	ಸಾ ಳ ಳ	†
ಬಾ..ಬಾ ಚಂ. ದಿ	ರ...	

ಧ ಪ ಧ ರಿ ಸ ಧ ಪ ಧ	ಸಾ ಧ ಪ ಧಾ	ಪಗಧಪ ಗರಿಸರಿ	ಪ
ಮ ಧು ರ ಮ ಧು ರ ಮ ನ	ಮೋಹ . ನ	ಸುಂ... ದ . ರ .	

ಗಿ ಗಿ ರಿ ಗಿ ರಿ ಸ ಧ ಧ	ರಿ ಸ ಸಾ ಧ ಪ	ಧಾ ಧಾ	
ಮುಗಿಲಿ ನೆಡ ರು ಗ ಳ	ಮೆ . . ಟ್ಪುತ	ಬಾ ಬಾ	

ಸಾ ಸ ರಿ ಸ ಧ ಪ ಧ	ಗಾ ಧ ಪ	ಗ ರಿ ಸಾ	
ಪ್ರೇಮ ಚಂ . ದ್ರಿ ಕೆಯ	ಬೀರು ತ	ಬಾ . ಬಾ	

ಗಾ ಗ ಧ ಪ ಗ ಪ ಧ	ಸ ಸ ಸ ಧ	ರಿ ಸ ರಿ ಳ	
ಎ ನ್ನ ಮನೋ. ಜ ಲ	ನಿ ಧಿಲು .	ಕ್ರಿಸುತ .	

ಸ ಧ ಧ ಗಿ ರಿ ಸ ಪ ಧ	ರಿ ಸ ಧ ಪ ಧಾ	ಪಗಧಪ ಗರಿಸರಿ	†
ಎ ದೆಯ ಕುಮುದವ .	ನ್ನ ರ ಳಿ . ಸು	ತ.....	ಚ

ಗೀತ ೩ (ಸುಧೆಸುರಿಯುವ ತಿಂಗಳ ಕಳೆ)

ರಾಗ - ಹಿಂದೋಳ

ೞ - ಸಗ್ಗಮೃಧೃನೃಸ

ತಾಳ - ರೂಪಕ

ೞ - ಸನಿಧಮಗಸ

೦		೦	
---	--	---	--

ಸ ಸ	ನಿಧಸನಿಧಮ	ಗ ಸ	ಮ ಗ ಮ ಮ	†
ಸು ಧೆ	ಸು . ರಿ . ಯುವ	ತಿಂ .	ಗ ಳ ಕ ಳೆ	

ಗಮಧಧ	ಮಗಮಾ ಮಗಸನಿ	ಸಾಮ ಗ	ಮಾಮಾ	‡
ನೀ . . .	ಲಿ . ಯ ತಿ . ಳೆ	ಬಾ . .	ನು . .	

ನಿ ಧ	ಮ ಧ ಗ ಮ	ಸನಿಧಮ	ಗಸಮಗ ಸನಿಸಾ
ಕೆ ಳೆ	ಗಿ ದೊ ನೆ ರೆ	ಮ . ಲ .	ಗಿ . ಹ . ಇ . ಳೆ

ಮ ಗ	ಧಮನಿಧ	ಸನಿಗಗ	ಸಾನಿಧಮಧನಿ	†
ಒ .	ಬ್ಬ ನೆ ಸು ಖಿ	ನಾ . . .	ನು	

ಗಮನಿಧ	ಮ ಗ ಸ ನಿ	ಸ ಧ	ನಿನಿ ಸಾ
ತೀ . . .	ಡು ತ ಲಿ ದೆ	ತಂ .	ಗಾ . ಳೆ

ನಿ ಸ ಗ ಸ	ನಿಧನೀ ಸನಿಗಸ	ಮಗಧಧ	ಮಾ ಮಾ
ಮೌ . . .	ನ . ವು ಹ . .	ಬ್ಬು . ತಿ .	ದೆ . . .

ಗಮನೀ	ನಿಧನೀ ಸಾಮಗ	ಸನಿಗಗ	ಸಾನಿಧನೀ
ಹಾ . .	ಡು . ತ ಬ ಲು .	ಮು . ದ .	ತಾ ಳೆ . . .

ಗಮಸನಿ	ನಿಧಮಾ ಗಸಮಗ	ಧಮನಿಧ	ನಿಸಾನಿ ಧಮಧನಿ	‡
ನ . . .	ನ್ನೆ . ದೆ ಯು . . .	ಬ್ಬು . ತಿ .	ದೆ	

ಅರೋಹಣ - ಸಮೃಗ್ಯಮೃಧ್ಯನ್ತಿಸ

ಅವರೋಹಣ - ಸನಿಧಮಗರಿಸ

	.	o	o	
--	---	---	---	--

ಸಾ ಸ ಮ ಗ ಮ ಧ ನಿ ಹುಟ್ಟು ತಿರು ಕಿ ನಾ .	ಸಾ ಳ ಳ ನು . .	ಸ ನಿ ಸ ರಿ ತಿರು ಪೆಯೆ	†
ಸಾ ನಿ ಧಾ ಮ ಗ ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾ ಡು ನ ನ	ಗಾ ಳ ಳ ಗೆ . . .	ಗ ರಿ ಸ ನಿ	ಪ
ಧಾ ಧ ನಿ ಧ ಮ ಗ ಮ ಎ ತ್ತ ನೋ. ಡಿ ದ ರು	ಧ ನಿ ಸಾ ಜ ನ ರು	ಸ ನಿ ಸ ರಿ . . ತಾವ್	
ಸ ನಿ ಧ ಸಾ ನಿ ಧ ನಿ ಮ. ತ್ತ ರಾ ಗಿ ನ ಲಿ	ಸ ನಿ ಧ ಮ ಯುವರು .	ಧಾ ಧಾ	
ಮಾ ಮ ಧಾ ಧ ನಿ ನಿ ತು ತ್ತು ಕೂಳು ದೊರೆ	ಸ ರಿ ಸ ನಿ ಸ ಸ ಯ. ದು . ನ ನ	ಮಾ ಮಾ ಗೆ . . .	
ಗ ರಿ ಳ ಸ ಸ ನಿ ಧ ನಿ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯ ಕಾ .	ಸ ನಿ ಧ ಮ ಣೆ . . .	ಗ ರಿ ಸ ನಿ	† ಚ

	o	o
--	---	---

ಮಾ ಗ ಗ ಮಾ ಮಾ	ಧ ಮ ಧ ನಿ	ಸಾ ಸಾ
ಓ ಮ ರ ವೇ . .	ಓ . ತಾ .	ಯೇ . .

ರೇ ಸ ನಿ ಧ ಮ ಗ ಮ	ಗಾೇೇ	ಗಾೇೇ
ತಂ ಪ ನೀ . ವ ತ ವ	ರೇ

ಧಾ ಧ ನಿ ಧ ಮ ಗ ಮ	ಧ ನಿ ಸ ನಿ	ಸಾ ಸಾ
ಹ ಕ್ಕಿ ಗ ಳೇ . ಒ ಡ	ಹು . ಟ್ವುಗ	ಳೇ . . .

ಸಾ ನಿ ಧ ಸ ನಿ ಧ ನಿ	ಧಾೇೇ	ಧಾೇೇ
ಹಾ ಡ ಕ ಲಿ ಸಿ ದ ವ	ರೇ

ಮ ಗ ಮ ಧಾ ಧ ನಿ ನಿ	ಸಾೇೇ	ಮಾಮಮ
ಹೊ ರ ಗು ಮಾಡಬೇ .	ಡಿ . . .	ಮುಂದೆಯು

ಗಂ ರೇ ಸ ನಿ ಧ ಮ ಧ ನಿ	ಸ ನಿ ಧ ಮ	ಗ ರಿ ಸ ನಿ	ಇ
ನಿ . ಮೈವ ಳ ನು ಕಾ .	ಪಾ . . .	ಡಿ . . .	ಚ ೩

ಗೀತ ೫ (ದೇವ ನೀ ಬಳಿಯಲಿಹೆಯೆಂಬರಿವೆ ಸಾಕೆನಗೆ)

ರಾಗ-ಶ್ರೀರಂಜಿನಿ

ಅ- ಸರಸ್ವತಿಗೃಹ್ಯಮೃದ್ಧನೃಪ

ತಾಳ-ತ್ರಿಶ್ರುಲೂಪಕ

ಅ- ಸನಿಧಮಗರಿಸ

	o			o			o			o		
--	---	--	--	---	--	--	---	--	--	---	--	--

|| ಧಾ | ಧನೀ || ಸ ನಿ | ರಸನಿಧಮಾ || ಗಾ | ಮಧಮ || ಗಾ | ಗರೀ ಸ || †
|| ದೀ | ವನೀ || ಬಳಿ | ಯ.ಲಿ. ಹೆ || ಯಂ | ಬರಿವೆ || ಸಾ | ಕೆ.ನ.ಗೆ ||

|| ೧ * ರಿಗ | ಮಧಧ || ನಿ ನಿ | ಸಾಗರಿಸಾ || ನಿ ನಿ | ಸಾರಿಸ ನಿಧಮಾ ||
|| ಅದ | ಕಿಂ.ತ || ಹಿರಿ | ಭಾ..ಗೃ || ವಾ. | ವು..ದಿ..ನ ||

|| ಧಮಗರಿ | ಸಾರಿಗಮಾ || ಪ
|| ಗೆ | ||

|| ಮಾ | ಮಗರಿ || ಸರಿ | ಗಾಮ || ರಿಗಮಗ | ಮಧಾ || ನಿ ನಿ | ಸನಿಗರಿಸಾ ||
|| ನ | ಸ್ವನಳ || ತನ | ದಿಂದ || ಬಿ.ಳಿ. | ದುಬಂ || ದರ | ಳು.ತಿ.ಹ ||

|| ನಿಧ | ನಿ ಸಾ || ರಿಗ | ಗರೀಸಾ || ರಸನಿಧ | ಮಾ ಮಧಗಾ || ರಿಗ | ಗರೀಸಾ ||
|| ನ. | ಸ್ವಹಂ || ಬಲ | ಹೂ..ವು || ಬಾ... | ಡು.ತಿ.ರ || ಲು. | ||

|| ಧಾ | ಧನಿಧಧಮ || ಧನಿ | ಸನಿರೀಸ || ರಿಗ | ಮಮರಿ || ಗರಿಸಾ | ಸನಿಗರಿಗಾ ||
|| ದೀ | ವನೀ... || ಬಳಿ | ಯ.ಲಿ.ಹೆ || ಎಂ. | ಬರಿವೆ || ಸಾ.. | ಕೆ.ನ.ಗೆ ||

|| ಮಗರಿಸ | ನಿ ಸನಿಧಮಾ || ನಿಧಸನಿ | ರಸಗರಿಸಾ ||
|| ಮ.ರ. | ಳಿ.ಸು.ಮ || ವ.ರ. | ಳು.ವು.ದು ||

|| ಸಾ | ನಿ ಸನಿಧಮಾ || ಗರಿಸನಿ | ಸಾರಿಗಮಾ || †
|| ಅ | ಸು.ಧಿ.ಯ || ಸ.ವಿ. | .ದು.. || ಂ ||

